

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

циклу професійної підготовки (варіативна частина)

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ

Для підготовки фахівців
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності: 053 Психологія (4 курс)
за освітньо-професійної програмою:
Психологія

Силабус до вивчення дисципліни “Сучасні теорії психології” для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія складений для реалізації освітньо-професійної програми «Психологія».

РОЗРОБНИК:

кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології
К.П. Гавриловська

Силабус затверджений на засіданні кафедри соціальної та практичної психології
“18” червня 2019 року, протокол №12.

Зав. кафедрою _____ доц. Н.Ф. Портницька

Схвалено методичною комісією соціально-психологічного факультету
“21” червня 2019 року, протокол №8.

Голова _____ доц. І.М. Тичина

Загальна інформація до курсу

Назва курсу	<i>Сучасні теорії психології</i>
Викладач (-і)	Гавриловська Ксенія Петрівна
Профайл викладача (-ів)	http://spf.zu.edu.ua/psihol_vkl_social.html
Е-mail:	Levkonja23@gmail.com
Посилання на курс в CMS	Електронна бібліотека ЖДУ імені Івана Франка http://eprints.zu.edu.ua/
Консультації	<i>Очні консультації:</i> Гавриловська К.П. щочетверга 15.00-17.00 (ауд.702)

Анотація до курсу

Програму дисципліни самостійного вибору університету “Сучасні теорії психології” складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія. Вона відповідає загальним, фаховим компетентностям та програмним результатам навчання, визначених освітньо-професійною програмою.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дисципліни є загальні теоретичні та методологічні основи сучасних органоцентричних теорій психології.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс “Сучасні теорії психології” органічно зв'язаний з усіма психологічними дисциплінами, які студенти вивчали у попередні роки навчання. Засвоєння змісту курсу не можливе без опори на такі теоретичні дисципліни як “Загальна психологія”, “Історія психології”, “Психологія особистості”, “Вікова психологія” тощо.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: ознайомити студентів із основними положеннями сучасних органоцентричних теорій психології.

Основні завдання курсу:

- Надати студентам інформацію про історію розвитку сучасних органоцентричних теорій психології.
- Ознайомити студентів із категоріально-термінологічним апаратом сучасних органоцентричних теорій психології.

Структура курсу “Сучасні теорії психології”:

- Теорія об'єктних відносин.
- Сучасні теорії глибинної психології.
- Сучасні теорії психології у психотерапії.

Форми роботи. Навчальний процес включає в себе різноманітні форми та види роботи:

- будується на основі лекційних та практичних занять;
- включає індивідуальну і групову роботу;
- робота під керівництвом викладачів та самостійне опрацювання матеріалу.

Методи роботи. У роботі зі студентами використовуються такі основні методи:

- лекція, розповідь, пояснення, обговорення;
- аналіз літератури;
- підготовка рефератів, біографічних довідок, тематичні виступи (за бажанням студента).

Засоби роботи. При освоєнні курсу студенти користуються такими основними засобами роботи:

- підручниками, посібниками, періодичними виданнями, словниками, інструктивно-методичними матеріалами до практичних та лабораторних занять;
- інформацією з мережі Internet.

Комп'ютерне забезпечення. При підготовці до занять практичного курсу студенти користуються комп'ютерами для таких видів роботи:

- оформлення звітів;
- отримання інформації з мережі Internet.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (відповідно до ОП)

Загальні компетентності (ЗК)

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Програмні результати навчання (ПРН відповідно до ОП)

- Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, ілюструвати прикладами.
- Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Формат курсу

Обсяг курсу: 90 годин (3 кредитів ECTS), з них 18 лекцій, 20 практичних, 52 самостійної роботи. Курс вивчається у VII семестрі.

Варіативна дисципліна (за вибором університету)

Формат курсу: змістові модулі як логічно об'єднані тематичні блоки, що включають лекції, практичні заняття, поточні тестування, контрольні роботи, консультації, спрямовані на формування програмних результатів. Практичні заняття включають елементи опитування, письмового тестування, бесіди та групового обговорення, виконання практичних завдань.

Форми контролю: поточні самостійні роботи (тестування, міні-опитування на кожному практичному, оцінювання роботи на занятті, виконання практичних завдань), підсумкові модульні контрольні роботи, екзамен (VI семестр).

Передумови вивчення курсу:

Курс «Сучасні теорії психології» вивчається у VII семестрі, тому передумовою вивчення курсу є ознайомлення такими психологічними дисциплінами: «Психологія особистості», «Вікова психологія», «Загальна психологія», «Історія психології».

Технічне та матеріальне забезпечення курсу:

Наявність мультимедійного обладнання.

Політики курсу:

Відповідальність викладача та студентів:

- З метою досягнення мети курсу викладачі та студенти мають нести спільну відповідальність: неупереджене ставлення до позиції іншого, повага один до одного, диференційованість в оцінюванні знань та компетентностей здобувачів та формуванні висновків щодо успішності (активна робота студентів на занятті, участь у груповій формі роботи на занятті, можливість вибору практичних завдань для виконання).
- Мобільні телефони та інші прилади мають бути переведені у беззвучний режим. Ноутбуки та планшети можуть використовуватись тільки для ведення конспектів, нотаток, роботи над практичним завданням або презентацією.
- Під час занять заборонене вживання їжі та напоїв, що містять алкоголь або інші психоактивні речовини.
- Студенти мають право вести записи на лекційних та практичних заняттях. Ведення аудіо- та відеозапису може здійснюватися лише за згодою викладача та інших студентів.
- Відсутність студента (з поважної та неповажної причини) на лекційному або практичному занятті має бути відпрацьована під час індивідуальних занять з викладачем у формі співбесіди. Для відпрацювання студент має підготувати конспект питань, що розглядалися на занятті, яке студент пропустив.
- Допомогу або додаткові роз'яснення з питань, які були недостатньо засвоєні студентом під час самостійної підготовки, можна отримати під час індивідуальних консультацій за графіком консультацій викладачів.

- Студенти зобов'язані приходити вчасно на навчальні заняття. У разі запізнення здобувача на заняття викладач має право зробити студенту зауваження.

Навчальні:

- Вивчення кожного змістового модуля включає отримання оцінок за практичні заняття, практичні завдання та теми, що виносилися на самостійне опрацювання.
- Для підвищення навчальної мотивації та відповідно до Положення про організацію начального процесу у ЖДУ студент може отримати екзаменаційну оцінку автоматично в разі, якщо на позитивну оцінку зараховано всі змістові модулі (не менше 60 балів).
- Виконання практичних завдань до практичних занять є обов'язковим для допуску до підсумкової модульної контрольної роботи (ПМКР). Вони мають бути зараховані до написання ПМКР.
- До написання ПМКР здобувач має відпрацювати всі пропуски під час індивідуальних занять (лекції) або консультацій протягом семестру (практичні) за графіком консультацій викладачів, що ведуть лекційні або практичні заняття.
- ПМКР проводиться на останньому аудиторному навчальному занятті модуля.
- Розрахунок балів до екзамену: сума середньозважених оцінок за всі модулі.
- Забороняється списування та плагіат практичних завдань, тестових чи контрольних завдань, передбачених курсом. Представлення роботи, що містить плагіат, оцінюється незадовільно і вимагає повторного виконання завдання. У разі невідпрацювання завдання, студент не допускається до екзамену.

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання.

Методи поточного контролю: виконання міні-тестових робіт, оцінювання усних відповідей та практичних завдань під час практичних занять, оцінювання виконання теми для самостійного опрацювання.

Методи модульного (проміжного) контролю: виконання ПМКР, що складається з тестового контролю та теоретичного питання.

Нарахування балів здійснюється за 100-бальною системою відповідно до системи ЄКТС згідно «Положенням про порядок оцінювання знань студентів у Житомирському державному університеті імені Івана Франка».

Оцінка за кожен модуль розраховується як середнє арифметична між оцінкою за ПМКР та середнім балом за заняття модуля

$$COH3 = \frac{OHZ_1 + OHZ_2 + \dots + OHZ_n}{n}$$
$$MO = \frac{COH3 + ПМКР}{2}$$

де COH3 - середнє арифметичне значення оцінки за навчальні заняття модуля

OHZn – оцінка за n-те навчальне заняття

n - кількість навчальних занять у модулі

MO – модульна оцінка

ПМКР – оцінка за підсумкову модульну контрольну роботу

Контрольним заходом, який проводиться під час екзаменаційної сесії є **Семестровий екзамен (СЕ)**. СЕ проводиться у формі тестового контролю й практичної демонстрації здобутих фахових компетентностей.

Екзаменаційна робота складається із 2-х частин: тестовий контроль та 2-х теоретичних питань (якщо здобувач претендує на оцінки «задовільно» або «добре» за національною шкалою) або професійно-орієнтованого завдання (якщо здобувач претендує на «відмінно» за національною шкалою)

Оцінювання кожного виду контролю здійснюється за 100-бальною системою, загальна оцінка за СЕ розраховується як середнє арифметичне між обома видами контролю й нараховується у балах відповідно до системи ЄКТС, яка переводиться у 4-бальну (національну) шкалу.

Розрахунок балів до екзамену: сума середньозважених оцінок за всі модулі.

$$M\%_1 = \frac{k_1}{K} * 100\% = \frac{3}{7} * 100\% = 42,90\%$$

$$M\%_2 = \frac{k_2}{K} * 100\% = \frac{4}{7} * 100\% = 57,10\%$$

$$НБМ_1 = \frac{MO_1 * M\%_1}{100\%} = \frac{89,5 * 42,90\%}{100\%} = 38,40$$

$$НБМ_2 = \frac{MO_2 * M\%_2}{100\%} :$$

$$ПОМ = НБМ_1 + НБМ_2,$$

	<p>ДЕ М% - відсоткове значення окремого модуля навчальної дисципліни к – кількість кредитів, виділених на вивчення модуля К – кількість кредитів навчальної дисципліни, що виносяться на екзамен або залік МО – модульна оцінка ПОМ – підсумкова оцінка вивчених модулів Оцінка за екзамен обраховується як середнє арифметичне між оцінкою за екзаменаційну роботу та ПОМ</p>
<p>Вимоги до модульного тестування контролю у системі (Портал ZDU PROJECT)</p>	<p>1. До ПМКР допускаються студенти, які отримали поточні оцінки з усіх передбачуваних робочою програмою видів завдань (мінімум 1 за кожне практичне заняття). До завершення модуля студент може перескласти окремі теми модуля з метою отримання вищих оцінок під час консультацій протягом семестру (відповідно до графіка викладача). 2. Проходження письмового модульного (проміжного) тестового контролю є обов'язковим. 3. Написання підсумкової модульної роботи здійснюється у присутності викладача на останньому занятті модуля та триває 25 хвилин 4. Тестовий контроль здійснюється через виконання тестових завдань 5. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти...» студент допускається до семестрового контролю з дисципліни «Сучасні теорії психології», якщо він успішно склав модульні контрольні роботи (за результатами підрахунку середнього арифметичного набрав не менше ніж 60 балів – «прохідний мінімум»).</p>
<p>Умови та вимоги ліквідації академічної заборгованості</p>	<p>1. Якщо студент за результатами оцінювання навчальних досягнень із навчальної дисципліни отримав підсумкову оцінку за модулі, що не перевищує 59, він має право відпрацювати модуль до початку заліково-екзаменаційної сесії. В іншому випадку студент не допускається до сесії. 2. При наявності результатів нижче «прохідного мінімуму» на день складання іспиту, студенту виставляється «не допущений». 3. У разі отримання студентом не допуску до іспиту або «незадовільного» складання (відсутність студента під час іспиту з не поважної причини прирівнюється до «незадовільного» складання), студент має можливість повторно скласти іспит не більше двох разів. 4. Повторне перескладання підсумкового семестрового екзамену здійснюється не більше 2-х разів: перший – викладачу, другий – комісії у складі 3-х осіб, яка створена деканом факультету. Повторне перескладання здійснюється до початку наступного семестру (за графіком, встановленим деканатом). 5. Якщо здобувач освіти тричі отримав оцінку, що має 59 балів і нижче, він підлягає відрахуванню з університету студент отримав більше двох незадовільних оцінок з дисциплін, він підлягає відрахуванню з Університету за академічну неуспішність відповідно до пункту 6. «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти».</p>

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ

Відпрацювання всіх пропущених занять і ТСО є умовою допуску до іспиту.

Пропущені заняття і ТСО мають бути відпрацьовані заздалегідь, у день іспиту відпрацьовувати пропущені заняття не можна.

Способи відпрацювання (один варіант на Ваш вибір):

1. Виконати практичне завдання із теми пропущеного практичного заняття (одне, на Ваш вибір).
2. Розробити презентацію на 15-20 слайдів з теми пропущеного заняття; додати до презентації окремим файлом супровідний текст зі списком літератури.
3. На основі опрацьованого матеріалу теми пропущеного заняття сформулювати 20 тестових питань різних видів (тести на встановлення відповідності (4 шт.), на виключення зайвого (4 шт.), на визначення понять (4 шт.), на встановлення аналогії (4 шт.), а також питання з відкритою відповіддю (4 шт.)).

Всі завдання мають бути виконані українською мовою.

Надсилайте виконані завдання на адресу levkonja23@gmail.com

Завдання для студентів, які навчаються за індивідуальним графіком навчання

1. Опрацювання лекційного курсу відповідно до навчального плану (конспект лекцій, джерела для конспектування вказані до кожної лекції).
2. Підготовка звіту за результатами виконання практичних завдань згідно методичних рекомендацій.
3. Виконання професійно-орієнтованих завдань відповідно до методичних рекомендацій (аналіз взаємозв'язку між біографією одного з науковців та основними положеннями його/її теорії).
4. Написання АМКР №1 «Сучасні теорії глибинної психології»

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота є невід'ємною складовою вивчення навчальної дисципліни. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань до практичних занять;
- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;
- підготовка до екзамену.

Підготовка теоретичних питань до практичних занять передбачає опрацювання питань теми практичного заняття. Ці питання могли як розглядати під час лекції, так і виноситися на самостійне опрацювання.

Алгоритм підготовки.

- Визначте питання для підготовки (Ви маєте розглянути усі питання, зазначені у плані практичного заняття).
- Візьміть у бібліотеці університету (читальному залі або на кафедрі) джерела, зазначені у списку основної літератури до заняття. При підборі літератури Ви можете користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним або систематичним).
- Визначте розділи (теми або параграфи), у яких розкрито питання практичного заняття.
- Прочитайте ці розділи.
- Складіть план (простий або складний) відповіді на кожне питання.
- Визначте основні поняття, які Ви повинні засвоїти.
- Проаналізуйте, як опрацьований матеріал пов'язаний з іншими питаннями теми.
- Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу складіть короткий конспект, схеми, таблиці або графіки по прочитаному матеріалу.
- Визначте проблеми в опрацьованому матеріалі, які Ви недостатньо зрозуміли. З цими питаннями Ви можете звернутися на консультації до викладача.
- Перевірте, як Ви засвоїли опрацьоване питання. Ви можете це зробити, відповівши на тестові питання до теми або розв'язавши практичні завдання.

Підготовка до підсумкової модульної роботи (ПМР) та екзамену має на меті узагальнення та систематизацію знань з окремого модуля або дисципліни у цілому.

Алгоритм виконання

- Ознайомтеся з переліком питань та завдань до ПМР або екзамену.
- Підберіть підручники, інструктивно-методичні матеріали або іншу довідкову літературу, необхідну для підготовки (її перелік Ви можете знайти в робочій програмі або інструктивно-методичних матеріалах).
- Перегляньте зміст кожного питання, користуючись власними конспектами або підручниками.
- Визначте рівень знань з кожного питання.
- Для самоперевірки перекажіть теоретичні питання або виконайте практичне завдання.

Примітка: якщо ви маєте труднощі у підготовці окремих теоретичних питань або виконанні практичних завдань, ви можете звернутися за консультацією до викладача. Час проведення консультацій зазначений у Графіку проведення консультацій (кафедра соціальної та практичної психології). Ставити питання на АМКР або екзамені вже запізно.

Рекомендації до виконання індивідуальних завдань

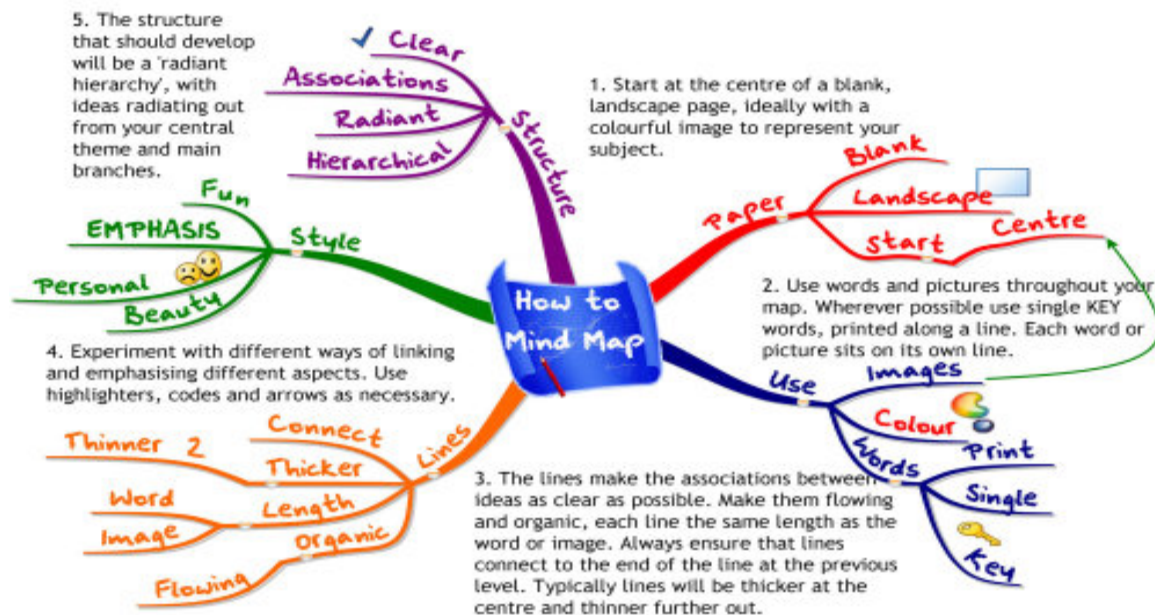
1. Створення ментальної карти

Ментальна карта (карта думок, діаграма зв'язків, Mind-карта) - це схематичне зображення ключових думок теорії, книги, статті, основних пунктів виступу або плану дій. З їх допомогою зручно наводити порядок в інформаційному хаосі. В основі техніки лежить використання природної схильності мозку мислити асоціативно, від «центру» до «периферії». Ця природна функція людського мозку називається радіантне мислення. «Закони майнд-меппінга» спочатку були розроблені Тоні Бьюзеном. Він систематизував використання образів, кольору і асоціацій і створив для цього термін «майнд-меппінг».

У майнд-меппінга є чотири основні характеристики:

- Об'єкт уваги кристалізовано в центральному образі
- Основні теми відгалужуються від центрального образу
- Гілки містять в собі ключовий образ / слово, яке асоціюється з рядком (деталі відгалужуються далі)
- Гілки утворюють пов'язану вузлову структуру

Наприклад:

Як створити ментальну карту?

1. Визначте тему для створення ментальної карти.
2. Оберіть літературу, з якою будете працювати.
3. Прочитайте обрані тексти.
4. Визначте основні поняття та категорії.
5. Починайте роботу зі створення карти.
6. Візьміть чистий аркуш паперу розміру А4 або більше.
7. Використовуйте горизонтальне положення паперу.
8. Почніть з центру.
9. Створіть центральний образ, який відображає тему, про яку ви пишете / роздумуєте.
10. Головні теми навколо центрального малюнка розташуйте як заголовки в книзі.
  - Напишіть це слово ВЕЛИКИМИ літерами або намалюйте зображення
  - Додайте їх на лініях однаковою зі словом довжини
  - Центральні лінії - товсті, вигнуті і органічні, як ваша рука, яка приєднується до тіла, або гілка дерева - до стовбура
  - Приєднуйте гілки прямо до центрального зображення

Головні теми, приєднані до центрального образу на основних гілках, дозволяють побачити їх відносну важливість. Це Основні Організуючі Ідеї, саме вони будуть збирати в єдине ціле (складати) і фокусувати решту карти.

Виділення основних слів великими літерами дозволяє мозку «сфотографувати» їх зображення і таким чином вони легше читаються і викликають миттєву активізацію в пам'яті (спогад).

Вигнуті лінії надають візуальний ритм і різноманітність, і таким чином їх легше запам'ятати, більш приємно малювати і менш нудно на них дивитися. Більш товсті центральні лінії відображають відносну важливість. Гілки приєднані до центрального образу, тому що мозок працює за принципом асоціацій.

6. Почніть додавати другий рівень думок. Ці слова або зображення пов'язані з основною гілкою, яка запустила їх. Пам'ятайте:

- З'єднуючі лінії стають тоншими
- Слова написані вже в меншому розмірі
- Сполучені лінії створюють структуру. Вони також відображають рівень важливості.
- Розмір і стиль написання букв також надають додаткові дані про значення і важливість слова або зображення

7. Додайте третій або четвертий рівень даних, відповідно до того, як думки відвідують вас.

- Використовуйте якомога більше зображень, замість того, щоб просто писати слова
- Дозвольте своїм думкам вільно приходити, «стрибайте» по карті, в міру того, як виникають нові асоціації

8. Додайте новий вимір у своїй карті пам'яті, надайте глибини слову або зображення за допомогою рамок. Акцентуйте важливі моменти.

9. Іноді можна відокремити гілки карти за допомогою кольорового контуру.

- Виділіть форму гілки, щільно її дотримуючись
- Використовуйте різні стилі і кольори
- Виділення створить унікальні форми і допоможе вашій пам'яті.
- Це допомагає миттєво відтворити зв'язки. А також заохочує до завершення і нагадує про дії, які вам необхідно зробити

• Також це може відображати зв'язки між гілками, якщо використовувати обведення однакового кольору

10. Робіть кожну карту все більш гарною, артистичною, барвистою, оригінальною.

Джерела:

Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с. С. 155-161.

<https://web.archive.org/web/20100611215537/http://pervodnik.net/ru/posts/31/>

<http://www.improvement.ru/zametki/mindmap/>

<https://www.intuit.ru/studies/courses/647/503/info>

Виконане ІНДЗ містить:

Рисунок (ментальна карта)

Коментарі (визначення понять, пояснення зв'язків, література)

2. Аналіз взаємозв'язку біографії науковця та положень його теорії

1. Оберіть літературу, з якою будете працювати.
2. Прочитайте обрані тексти.
3. Визначте основні поняття та категорії.
4. Визначте в біографії науковця ті події, які могли би бути важливими для створення теорії.
5. Можна результати роботи представити у вигляді тексту або таблиці:

№	Подія (життєві обставини)	Положення теорії

6. Додайте свої коментарі до таблиці та сформулюйте власні висновки.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	денна форма/ заочна форма				
	Всього годин	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН			
		лекції	практичні	лабораторні	Індивідуальна на робота
Модуль 1. ТЕОРІЯ ОБ’ЄКТНИХ ВІДНОСИН					
Змістовий модуль 1. Дитячий психоаналіз					
Тема 1. Класифікація сучасних психологічних теорій	2/2	2/2			0/0
Тема 2. Історія розвитку теорії об’єктних відносин	2/2	2/2			0/0
• Основи дитячого психоаналізу	5/6		2/2		3/4
Тема 3. Психологія Самості	2/0	2			0/0
Тема 4. Неокляйніанство	2/2	2/2			0/0
• Психоаналітична робота з дітьми	5/6		2/2		3/4
• Теорія прив’язаності	5/6		2/2		3/4
• Психотерапія прив’язаності	5/4		2		3/4
Тема 5. Класичний психоаналіз	2/2				2/2
Разом модулем 1	30/30	8/6	8/6		14/18
Модуль 2. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ГЛИБИННОЇ ПСИХОЛОГІЇ					
Змістовий модуль 2. Посткласичний психоаналіз					
Тема 6. Структурний психоаналіз	3/2	2			1/2
Тема 7. Тілесно-орієнтований психоаналіз	3/2	2			1/2
• Західноєвропейський психоаналіз	6/7		2		4/7
Тема 8. Пост’юнгіанський психоаналіз	3/2	2			1/2
• Сучасний розвиток аналітичної психології	6/7		2		4/7
Тема 9. Інтерперсональний психоаналіз	6/7		2		4/7
• Міжособистісна теорія Г.С. Саллівена	3/3				3/3
Разом за модулем 2	30/30	6	6		18/30
Модуль 3. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ У ПСИХОТЕРАПІЇ					
Змістовий модуль 3. Сучасні органоцентричні теорії психології у психотерапії					
Тема 10 Когнітивні теорії психології	3/3	2			1/3
• Когнітивні теорії психології	6/7		2		4/7
Тема 11. Гуманістичні теорії психології	3/3	2			1/3
• Гуманістичні теорії психології	7/7		2		5/7
• Поліметричні теорії психології	7/6		2		5/6
Тема 12. Екзистенційна психологія	4/4				4/4
Разом за модулем 3	30/30	4	6		20/30
Усього годин за семестр	90/90	18/6	20/6		52/78

Модуль 1 ТЕОРІЯ ОБ'ЄКТНИХ ВІДНОСИН

Назви змістових модулів і тем	денна форма/ заочна форма				
	Всього годин	кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Дитячий психоаналіз					
Тема 1. Класифікація сучасних психологічних теорій	2/2	2/2			0/0
Тема 2. Історія розвитку теорії об'єктних відносин	2/2	2/2			0/0
• Основи дитячого психоаналізу	5/6		2/2		3/4
Тема 3. Психологія Самості	2/0	2			0/0
Тема 4. Неокляйніанство	2/2	2/2			0/0
• Психоаналітична робота з дітьми	5/6		2/2		3/4
• Теорія прив'язаності	5/6		2/2		3/4
• Психотерапія прив'язаності	5/4		2		3/4
Тема 5. Класичний психоаналіз	2/2				2/2
Разом модулем 1	30/30	8/6	8/6		14/18

Кількість оцінюваних занять у 1 модулі: 4 практичних заняття.

Для зарахування 1 модуля студенти мають одержати не менше **5 оцінок** (поточні оцінки на 4-х практичних заняттях та 1 оцінка за тему, що виносилася на самостійне опрацювання)

Обов'язкові види робіт:

- опрацювати питання з плану практичного заняття;
- опрацювати основні поняття;
- виконати індивідуальне завдання;
- пройти перевірку рівня засвоєння знань з теми, яка виноситься на самостійне опрацювання на позитивну оцінку (не менше 60 балів).

Види робіт на вибір:

- практичні завдання.

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

Тема 1. Класифікація сучасних психологічних теорій

Мета: формувати у студентів знання про основні підходи до класифікації сучасних психологічних теорій

Професійна спрямованість: розвивати вміння порівнювати основні підходи до класифікації сучасних психологічних теорій.

Осн овні пон яття

класичний психоаналіз, аналітична теорія, соціально-психологічні теорії, персонологія, організмична теорія, центрована на людині теорія, екзистенціальна психологія, теорія поля, психологія індивідуальності, конституціональна психологія, факторна теорія, стимул-реактивна теорія, теорія оперантного підкріплення. психодинамічний напрямок, перегляд психодинамічного напрямку, еґо-психологія, диспозиційний напрямок, навчально-біхевіоральний напрямок, соціально-когнітивний напрямок, когнітивний напрямок, гуманістичний напрямок, феноменологічний напрямок.
клінічні екзистенційно орієнтовані теорії (буттєвий аналіз, теорії З. Фрейда і М. Хайдеггера, логотерапія, екзистенціальна теорія, персонологія); теорії соціально-когнітивного біхевіоризму, соціограматичні теорії (соціальна екологія), вітчизняні теорії (московська, діяльнісна, лєнінградська, грузинська, пермська). традиційні (феноменологічна концепція, теорія поля, розвиток особистості, психоаналіз, аналітична психологія); нові (факторна теорія, психологія індивідуальності, гуманістична, центрована, неофрейдизм; новітні (трансактний аналіз, теорія акцентуацій, символічний інтеракціонізм, інтерперсональна, дідична, психоаналітична).
Органоцентризм, енвайроцентризм, соціоцентризм, нонцентризм.

План:

1. Класифікація К. Холла, Г. Ліндсея
2. Класифікація Л. Хьєла, Д. Зіглера
3. Класифікація Д.О. Леонтєва
4. Класифікація К.О. Абульханової
5. Класифікація Н. Сміта
6. Органоцентричні теорії

КОНСПЕКТ

Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — С. 340-355.

Література

Основна література

1. Абульханова К.А. Психология и педагогика М.: Совершенство, 1998, 300 с.
2. Захаркин Д.Д. — Классификация современных теорий личности // Психолог. – 2015. – № 5. – С. 31 - 55. DOI: 10.7256/2409-8701.2015.5.16246 URL: https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=16246
3. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
4. Фрейджер Р, Фейдимен Д. Личность. СПб.: Прайм-Евроснак, 2006, 704 с.
5. Холл К, Линдсей. Г. Теории личности. М.: Психотерапия, 2008, 656 с.
6. Хьелл Л, Зиглер Д. Теории личности. СПб.: Питер, 2014, 608 с.

Додаткова література

1. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997.
2. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания. СПб.: Питер, 2001, 288 с.
3. Мишел У. Теория межличностных отношений СПб.: Прайм-Евроснак, 2007, 128 с.
4. Козлов В.В. Интегративная психология. М.: Психотерапия, 2007, 528 с.
5. Куликов Л.В. Психология личности в трудах отечественных психологов. СПб.: Питер, 2009, 464 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Які психологічні теорії К. Абульханова відносить до новітніх?
2. Назвіть критерії для визначення новітніх теорій
3. У чому відмінність між поліметричними та монометричними теоріями?
4. Що таке орґаноцентризм?
5. Які сучасні теорії є нонцентричними?

Тема 2. Історія розвитку теорії об'єктних відносин

Мета: формувати у студентів знання про основні положення теорії об'єктних відносин

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті теорії об'єктних відносин

Основні поняття	<i>Дитячий психоаналіз, об'єктні відносини, об'єкт, суб'єкт, феномен жадібності, феномен заздрості, параноїдно-шизоїдна стадія психічного розвитку, депресивна стадія психічного розвитку, тривога переслідування, депресивна тривога, провина, розщеплення, інтеграція. Захисні механізми, агресія, адаптація, правила для психоаналітичної роботи з дітьми.</i>
------------------------	---

План:

1. Передумови виникнення теорії об'єктних відносин
2. Теорія об'єктних відносин М. Кляйн
3. Дитячий психоаналіз А. Фройд

КОНСПЕКТ	Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — С.339-373.
----------	---

Література

Основна література

1. Браун Дж. Психология Фрейда и постфрейдисты. М.: Рефл-бук. 1997.
2. Ключевые понятия психоанализа (под. ред. В. Мертенса). – СПб.: Б&К, 2001. – 383 с. С. 78-85, 265-274.
3. Смит Н. Современные системы психологии. /Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
4. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

1. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
2. Кутгер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
3. Фрейд А. Введение в технику детского психоанализа // Фрейд А. Теория и практика детского психоанализа. Т. I. М., 1999.
4. Фрейд А. К проблеме агрессии // Фрейд А. Теория и практика детского психоанализа. Т. II. М., 1999.
5. Фрейд А. Психология «Я» и защитные механизмы. М., 1993.
6. Фрейд А. Связь агрессии и эмоционального развития: норма и патология // Фрейд А. Теория и практика детского психоанализа. Т. II.
7. Хартманн Х. Эго-психология и проблема адаптации. М., 2002.
8. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення агресії з погляду А.Фройд
2. Порівняйте погляди З.Фрейда і А. Фройд на захисні механізми психіки
3. Дайте визначення основних понять психології об'єктних відносин
4. Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення психології об'єктних відносин

Тема 3. Психологія Самості

Мета: формувати у студентів знання про основні положення психології Самості

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті психології Самості

Основні поняття	<i>Самість, об'єкти Самості, дефекти Самості, види деформованої Самості (архаїчна, фрагментована, спустошена, переобтяжена, незбалансована), патології Самості, аспекти Самості (ядерна, віртуальна, грандіозна, біполярна), форми трансферу в психотерапії Самості.</i>
------------------------	--

План:

1. Поняття про Самість
2. Види Самості
3. Особливості психотерапевтичного процесу у психології Самості

КОНСПЕКТ	Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — С.459-510.
----------	---

Література

Основна література

1. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
2. Ключевые понятия психоанализа (под. ред. В. Мертенса). – СПб.: Б&К, 2001. – 383 с. С. 85-93, 93-98.
3. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
4. Фрейдмен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

1. Кохут Х. Интроспекция, эмпатия и психоанализ: исследование взаимоотношений между способом наблюдения и теорией // «Антология современного психоанализа». — Т. I — М., Институт психологии РАН, 2000.
2. Кохут Х. Восстановление самости. — М.: "Когито-Центр", 2002.
3. Кохут Х. Анализ самости: Систематический подход к лечению нарциссических нарушений личности. — М.: "Когито-Центр", 2003.
4. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
5. Овчаренко В.И. Психоаналитический глоссарий. Мн.: Вышэйшая школа, 1994. – 307 с.
6. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
7. Фрейд А. Психология Я и защитные механизмы. М., 1993.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять психології Самості
2. Порівняйте види деформованої Самості, проілюструйте їх власними прикладами
3. Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення психології Самості

Тема 4. Неокляйніанство

Мета: поглиблювати у студентів знання про основні положення психології об'єктних відносин

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті психології об'єктних відносин.

Основні поняття	<i>Базисний дефект, окнофілія, філобатія, примітивний гармонійний взаємозв'язок між індивідом та оточенням, зляккісна регресія, доброякісна регресія, «балінтовські групи». Перехідний об'єкт, достатньо хороша мати, холдинг, холдинг-терапія. Захисні механізми та їх типи, правила для психоаналітичної роботи з дітьми.</i>
------------------------	---

План:

1. Британські психоаналітичні підходи
  - теорія М. Балінта.
  - теорія Д. Віннікота.
  - теорія В. Біона.
  - теорія Р. Фейрбейрна.
2. Основні положення теорії прив'язаності

КОНСПЕКТ	Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — С.373-409.
----------	---

Література

Основна література

1. Боулби Д. Привязанность. Перевод с английского Н.Г.Григорьевой и Г.В.Бурменской. М.: «Гардарики», 2003.
2. Бриш К. Х. Терапия нарушенной привязанности: От теории к практике. Пер. с нем. С. И. Дубинской: Когито-Центр; Москва; 2012
3. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
4. Ключевые понятия психоанализа (под. ред. В. Мертенса). – СПб.: Б&К, 2001. – 383 с. С. 274-278.
5. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
6. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

1. Винникотт Д. Разговор с родителями. М., 1994.
2. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
3. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
4. Мид М. Культура и мир детства. Избранные произведения. / Сост. И.С.Кона. –М.: Наука, 1988. – 429 с
5. Овчаренко В.И. Психоаналитический глоссарий. Мн.: Вышэйшая школа, 1994. – 307 с.
6. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
7. Фрейд А. Психология Я и защитные механизмы. М., 1993.
8. Фрейд А., Фрейд З. Детская сексуальность и психоанализ детских неврозов. СПб.: ВЕИП, 1995.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять психології об'єктних відносин
2. Проаналізуйте основні напрями і психотерапевтичні моделі психології об'єктних відносин
3. Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення психології об'єктних відносин

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Тема 2. Основи дитячого психоаналізу

Мета: поглиблювати знання про основні положення дитячого психоаналізу

Професійна спрямованість: розвивати уміння аналізувати дитячо-батьківські стосунки з погляду теорії об’єктних відносин.

План

1. Порівняльний аналіз теорій М. Кляйн та А. Фройд
2. Поняття про захисні механізми в теорії А. Фройд.
3. Перенос і контрперенос у дитячому психоаналізі
4. Теорія М. Кляйн

Основні поняття	<i>Дитячий психоаналіз, об’єктні відносини, об’єкт, суб’єкт, феномен жадібності, феномен задрості, параноїдно-шизоїдна стадія психічного розвитку, депресивна стадія психічного розвитку, тривога переслідування, депресивна тривога, провина, розщеплення, інтеграція. Захисні механізми та їх типи, правила для психоаналітичної роботи з дитьми, агресія, адаптація</i>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Біографічна довідка	М. Кляйн. А. Фройд.
Реферат	Розвиток дитячого психоаналізу у Великій Британії
Ментальна карта	Теорія М. Кляйн. Теорія А. Фройд
Групова робота	Дискусія на тему: «М. Кляйн та А. Фройд: яка теорія є більш евристичною?»
ІНДЗ	Встановіть взаємозв’язок між біографією та основними положеннями теорії М.Кляйн. Встановіть взаємозв’язок між біографією та основними положеннями теорії А.Фройд.

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	1,5 години / 2 години
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 1 година
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Кляйн М. Детский психоанализ /Пер. Ольги Бессоновой. – Институт Общегуманитарных Исследований, 2010 160 с.
2. Контрперенос в психоаналитической психотерапии детей и подростков (Ред.) Дж. Циантис, А.-М. Сандлер, Д. Анастасопулос, Б. Мартиндейл. М.: Когито-Центр, 2005.
3. Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. Т.2. — С. 197-235, 339-373.
4. Фрейд А. Психология Я и защитные механизмы. М., 1993.
5. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С. 61-71.

Додаткова література

1. Барчина Е.Т. Ребенок-клиент в игровой терапии: самовыражение, взаимоотношения, развитие, адаптация : Журнал практической психологии и психоанализа. 2010, №2
<http://psyjournal.ru/articles/rebenok-klient-v-igrovoy-terapii-samovyrazhenie-vzaimootnosheniya-razvitiie-adaptaciya>
2. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
3. Васильева Н.Л. Удовлетворение в фантазии или ориентация на реальность? К вопросу о динамике переноса в детской психотерапии. Журнал практической психологии и психоанализа. 2015, №2
4. Кляйн М. и др. Развитие в психоанализе // М.: Академический проект. 2001. Т.4.
5. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
6. Хиншелвуд Р.Д. Британская кляйнианская техника. Журнал практической психологии и психоанализа. 2006, №4. М.: Институт практической психологии и психоанализа. 2006.
<http://psyjournal.ru/articles/britanskaya-klyaynianskaya-tehnika>

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять дитячого психоаналізу
2. Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення дитячого психоаналізу
3. Проаналізуйте спільне та відмінне в теоріях М.Кляйн та А. Фройд

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема 4: Психоаналітична робота з дітьми

Мета: поглиблювати знання про основні положення дитячого психоаналізу

Професійна спрямованість: розвивати уміння аналізувати дитячо-батьківські стосунки з погляду теорії об'єктних відносин.

План

1. Теорія М. Балінта.
2. Теорія Д. Віннікота.
3. Теорія Р. Фейрбейрна.
4. Психологія Самості Х. Когута
5. Теорія В. Біона
6. Теорія М. Малера

Основні поняття	<i>Базисний дефект, окнофілія, філобатія, примітивний гармонійний взаємозв'язок між індивідом та оточенням, злаякісна та доброякісна регресія, «балінтовські групи». Перехідний об'єкт, достатньо хороша мати, холдинг, холдинг-терапія. Центральне «Я», лібідозне «Я», антилібідозне «Я», «Внутрішній диверсант», залежність, стадії розвитку об'єктних відносин. Самість, об'єкти Самості, дефекти Самості, види деформованої Самості (архаїчна, фрагментована, спустошена, переобтяжена, незбалансована), патології Самості, Аспекти Самості (ядерна, віртуальна, грандіозна, біполярна), форми трансферу в психотерапії Самості.</i>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)

Біографічна довідка	М. Балінт, Д. Віннікот, Р. Фейрбейрн, Х. Когут, В. Біон, М. Малер
Реферат	Феномен Самості в теорії Х. Когута.
Ментальна карта	Теорія: М. Балінт, Д. Віннікот, Р. Фейрбейрн, Х. Когут, В. Біон, М. Малер
ІНДЗ	Встановіть взаємозв'язок між біографією та основними положеннями теорії одного із науковців: М. Балінт, Д. Віннікот, Р. Фейрбейрн, Х. Когут, В. Біон, М. Малер.

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	1,5 години / 2 години
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 1 година
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
2. Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. Т.2. — С. 373-409.
3. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С. 71-74.

Додаткова література

1. Голдсмит Г.Н. Подходы к лечению нарциссических расстройств: Кохут и Кернберг Журнал практической психологии и психоанализа. 2015, №1 <http://psyjournal.ru/articles/podhody-k-lecheniyu-narcissicheskikh-rasstroystv-kohut-i-kernberg>
2. Хан М. Масуд Р. Творчество Д.Винникотта Журнал практической психологии и психоанализа. 2002, №1 <http://psyjournal.ru/articles/tvorchestvo-dvinnikotta>
3. М. Малер, Ф Пайн, А. Бергман. Сепарация-индивидуация в перспективе // «Психологическое рождение человеческого младенца: Симбиоз и индивидуация» Когито-Центр, 2011 <http://psyjournal.ru/articles/separaciya-individuaciya-v-perspektive>
4. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
5. Ягнюк К.В. Вклад Генри Дикса в развитие супружеской терапии объектных отношений Ежегодник по психотерапии и психоанализу (Отв. ред. – К.В. Ягнюк) 2014, М.: Когито-Центр, 2015. Стр. 87-113. <http://psyjournal.ru/articles/vklad-genri-diksa-v-razvitie-supruzheskoy-terapii-obektnyh-otnosheniy>

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять психології Самості
2. Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення психології Самості

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема 4: Теорія прив'язаності

Мета: поглиблювати знання про основні положення теорії прив'язаності

Професійна спрямованість: розвивати уміння аналізувати дитячо-батьківські стосунки з погляду теорії прив'язаності.

План

1. Класифікація типів прив'язаності дитини.
2. Поняття репрезентації прив'язаності
3. Порушення прив'язаності. Психосоматична симптоматика.
4. Процедури і методи діагностики прив'язаності.
5. Діагностика порушень прив'язаності у різні вікові періоди
6. Використання анкетування в діагностиці прив'язаності
7. Розробка скринінгових анкет. Диференціальна діагностика

Основні поняття	<p><i>Діти з надійною прив'язаністю (secure). Діти з ненадійною прив'язаністю і унікаючою поведінкою (avoidant). Діти з ненадійно-амбівалентною прив'язаністю (ambivalent). Патерни з ненадійно-дезорганізованою прив'язаністю. Поняття репрезентації прив'язаності. Надійна внутрішня репрезентація з високою схильністю до прив'язаності («free autonoous»). Ненадійно-унікаюча організація внутрішньої репрезентації з заниженою схильністю до прив'язаності («dismissing»). Ненадійно-амбівалентна організація внутрішньої репрезентації з суперечливою схильністю до прив'язаності («enmeshed, preoccupied»). Ненадійна організація внутрішньої репрезентації прив'язаності з невирішеною травмою і / або втратою («unresolved trauma of loss»). Психопатологія. Травма. Страх. Агресія. Інверсія ролей. Психосоматика. Діагностика прив'язаності. Виявлення чуйності у взаємодії батьків з дитиною. Значущі дорослі. Анкетування. Скринінгові анкети. Диференціальна діагностика</i></p>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Біографічна довідка	Д.Боулбі
Реферат	Методи діагностики прив'язаності.
Ментальна карта	теорія Д. Боулбі
ІНДЗ	Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення теорії прив'язаності

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	1,5 години / 2 години
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 1 година
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Боулбі Д. Привязанность. Перевод с английского Н.Г.Григорьевой и Г.В.Бурменской. М.: «Гардарика», 2003.
2. Бриш К. Х. Терапия нарушенной привязанности: От теории к практике. Пер. с нем. С. И. Дубинской: Когито-Центр; Москва; 2012
3. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

1. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
2. Овчаренко В.И. Психоаналитический глоссарий. Мн.: Вышэйшая школа, 1994. – 307 с.
3. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних методів діагностики прив'язаності
2. Проведіть власне емпіричне дослідження можливих порушень прив'язаності за запропонованою анкетною
3. Опишіть основні чинники прив'язаності

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема 4: Психотерапія прив'язаності

Мета: поглиблювати знання про основні положення теорії прив'язаності

Професійна спрямованість: розвивати уміння аналізувати дитячо-батьківські стосунки з погляду теорії прив'язаності.

План

1. Психотерапія, заснована на прив'язаності
2. Загальні положення психотерапії дорослих
3. Загальні положення психотерапії дітей і підлітків
4. Преконцепційні порушення прив'язаності
5. Пренатальні порушення прив'язаності
6. Постпартальні порушення прив'язаності
7. Порушення прив'язаності в різні вікові періоди

Основні поняття	<p><i>Психотерапія, заснована на прив'язаності (attachment-based psychotherapy). Преконцепційні порушення прив'язаності. Нереалізоване бажання завагітніти. Пренатальні порушення прив'язаності. Ускладнення вагітності і вагітність з фактором ризику. Пренатальна діагностика дефектів розвитку. Постпартальні порушення прив'язаності. Післяпологова депресія. Післяпологовий психоз. Травма передчасних пологів.</i></p> <p><i>Соціальний проміскуїтет. Надмірне чіпляння. Надмірне пристосування. Агресивна симптоматика. Інверсія ролей. Психосоматична симптоматика. Уповільнення зростання. Порушення харчової поведінки. Шкільна фобія. Неуспішність. Агресивність. Залежна поведінка. Асоціальність і делінквентність. Нейродерміт. Тривога. Паніка. Агорафобія. Депресія. Здатність до сепарації. Нарцисична симптоматика. Погранична симптоматика. Психотична симптоматика. Стареча депресія.</i></p>
------------------------	---

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Преконцепційні порушення прив'язаності.
Ментальна карта	<p>Порушення прив'язаності у дорослих: чинники та симптоми</p> <p>Порушення прив'язаності у підлітковому віці: чинники та симптоми</p> <p>Порушення прив'язаності у шкільному віці: чинники та симптоми</p> <p>Порушення прив'язаності у ранньому дитячому віці: чинники та симптоми</p>
ІНДЗ	Підготуйте проект просвітницького виступу для молодих батьків на тему «Профілактика порушень прив'язаності».

Завдання для самостійної роботи

<ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювати питання ▪ опрацювати основні поняття ▪ виконати практичне завдання 	<p>1,5 години / 2 години</p> <p>0,5 години / 1 година</p> <p>1 година / 1 година</p>
---	--

Оцінювання

<ul style="list-style-type: none"> ▪ усна відповідь на питання ▪ тест 	<p>1 оцінка</p> <p>1 оцінка</p>
---	---------------------------------

Література

Основна література

1. Боулби Д. Привязанность. Перевод с английского Н.Г. Григорьевой и Г.В. Бурменской. М.: «Гардарики», 2003.
2. Бриш К. Х. Терапия нарушенной привязанности: От теории к практике. Пер. с нем. С. И. Дубинской: Когито-Центр; Москва; 2012
3. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

1. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
2. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
3. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
4. Овчаренко В.И. Психоаналитический глоссарий. Мн.: Вышэйшая школа, 1994. – 307 с.
5. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
6. Ренн П. Связь между детской травмой и последующим преступным поведением: применение теории привязанности в исправительном сеттинге Журнал практической психологии и психоанализа. 2006, №4 <http://psyjournal.ru/articles/svyaz-mezhdu-detskoy-travmoy-i-posleduyushchim-prestupnym-povedeniem-primeneniye-teorii>

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних видів порушення прив'язаності
2. Наведіть власні приклади, які підтверджують або заперечують основні положення теорії прив'язаності

Тема для самостійного опрацювання

Тема 5. Класичний психоаналіз

Мета: поглиблювати знання про основні положення глибокої психології, її теоретико-методологічні засади
Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті класичного психоаналізу.

План:

1. Основні поняття класичного психоаналізу (Топографічна модель особистісної організації. Структура особистості. Інстинкти як джерела активності індивіда. Розвиток особистості: психосексуальні стадії. Тривога та її типи. Захисні механізми)
2. Особливості психоаналітичної взаємодії
3. Психоаналітична концепція релігії
4. Психоаналітичне тлумачення сновидінь

Основні поняття	<i>Глибока психологія, ід, еґо, супереґо, енерґія лібідо, несвідоме, інстинкт, витіснення, сублімація, види тривоги, захисні механізми, помилкові дії, невротичний конфлікт, трансфер, контртрансфер, метод вільних асоціацій, тлумачення сновидінь, Едипів комплекс, комплекс Електри, принцип реальності, принцип задоволення, фрустрація, Ерос, Танатос, опір, психологічний захист, нарцисизм.</i>
------------------------	--

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	1,5 години / 1,5 години
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 0,5 години

Оцінювання

▪ пройти перевірку рівня засвоєння знань з теми, яка виносилася на самостійне опрацювання, на індивідуальній консультації у викладача	1 оцінка
---	----------

Література

Основна література

1. Браун Дж. Психология Фрейда и постфрейдисты. М.: Рефл-бук. 1997.
2. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
3. Ключевые понятия психоанализа (под. ред. В. Мертенса). – СПб.: Б&К, 2001. – 383 с. С. 120-173.
4. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С. 26-61.
5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Додаткова література

1. Гринсон Р.Р. Техника и практика психоанализа. — Воронеж: МОДЭК, 1994. - 491 с.
2. Калина Н.Ф. Основы психотерапии. — К.: Ваклер, 1997. — 266 с.
3. Куттер П. Современный психоанализ. — СПб.: Б.С.К., 1997. - 348 с.
4. Лейбин В. Словарь-справочник по психоанализу. Издательства: АСТ, АСТ Москва, 2010г.
5. Нюнберг Г. Принципы психоанализа. — СПб.: Университетская книга, 1999. — 362 с.
6. Овчаренко В.И. Психоаналитический глоссарий. — Минск: Высшая школа. 1994. — 307 с.
7. Психоаналитические термины и понятия. Словарь / ред. Б.Э.Мур, Б.Д.Файн. - М.: Класс, 2000. - 304 с.
8. Томэ Х., Кэхеле Х. Современный психоанализ. — М., 1996. - Т. 1 - 576 с., Т. 2 - 667 с.
9. Фрейд З. «Я» и «Оно». Труды разных лет.- Тб.: Мерани, 1991. – 830 с.
10. Фрейд З. О клиническом психоанализе. Избранные сочинения. / Научн. Ред. Ю.М.Пратусевич. – М.: Медицина, 1991. – 288 с.
11. Фрейд З. О психотерапии. О психоанализе. // Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) – СПб.: Питер, 2001. – С. 12-42
12. Фрейд З. Остроумие и его отношение к бессознательному. СПб. – М., Алетейя, 1998. – 308 с.
13. Фрейд З. По ту сторону принципа удовольствия. / Сборник. Сост. А.А.Гугнин. – М.: Издательская группа "Прогресс" – "Литера", 1992. – 569 с.
14. Фрейд З. Психоанализ. Религия. Культура. / Сост.. А.М.Руткевич. - М.: Ренессанс, 1992. – 296 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Складіть власний термінологічний словник з теми.
2. Дайте визначення поняття основних понять класичного психоаналізу
3. Проаналізуйте особливості психоаналітичної взаємодії.
4. Проаналізуйте вплив класичного психоаналізу на світову культуру

Модуль 2. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ГЛИБИННОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Назви змістових модулів і тем	денна форма/ заочна форма				
	Всього годин	кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 2. Посткласичний психоаналіз					
Тема 6. Структурний психоаналіз	3/2	2			1/2
Тема 7. Тілесно-орієнтований психоаналіз	3/2	2			1/2
• Західноєвропейський психоаналіз	6/7		2		4/7
Тема 8. Постюнганський психоаналіз	3/2	2			1/2
• Сучасний розвиток аналітичної психології	6/7		2		4/7
Тема 9. Інтерперсональний психоаналіз	6/7		2		4/7
• Міжособистісна теорія Г.С. Саллівена	3/3				3/3
Разом за модулем 2	30/30	6	6		18/30

Кількість оцінюваних занять у 2 модулі: 3 практичних заняття.

Для зарахування 2 модуля студенти мають одержати не менше **4 оцінок** (поточні оцінки на 3-х практичних заняттях та 1 оцінка за тему, що виносилася на самостійне опрацювання)

Обов'язкові види робіт:

- опрацювати питання з плану практичного заняття;
- опрацювати основні поняття;
- виконати індивідуальне завдання;
- пройти перевірку рівня засвоєння знань з теми, яка виноситься на самостійне опрацювання на позитивну оцінку (не менше 60 балів).

Види робіт на вибір:

- практичні завдання.

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

Тема 6. Структурний психоаналіз

Мета: формувати у студентів знання про основні положення структурного психоаналізу

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті структурного психоаналізу

Основні поняття	<i>Фантазм, реєстри психіки, реальне, уявне, символічне, стадія дзеркала, «інший», суб'єкт, бажання, симулякр.</i> <i>Структуралізм, дисциплінарне суспільство, тренування, екзамен, нагляд, практика покарань.</i> <i>Шизоаналіз, «машинне» несвідоме, машини з виробництва бажань, шизоаналітична прагматика.</i>
------------------------	---

План:

1. Теоретичні основи підходу Ж. Лакана
2. Регістри психіки
3. Техніка структурноаналітичної терапії
4. Постмодерністські ідеї в психотерапії (на самостійне опрацювання)

КОНСПЕКТ	Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — С.409-459.
-----------------	---

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати основні поняття	1 година / 2 години
------------------------------	---------------------

Література

Основна література

1. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
2. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
3. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

4. Гваттари Ф. Машинное бессознательное // Архетип, 1995, № 1, с. 58-65.
5. Делёз Ж. Фуко. М., 1998. – 178 с.
6. Делёз Ж., Гваттари Ф. Капитализм и шизофрения. Анти-Эдип. М., 1990. – 107 с.
7. Клиническая психология. Словарь / Под ред. Н. Д. Твороговой. — М.: ПЕР СЭ, 2007. — 416 с.
8. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
9. Лакан Ж. Психология и метапсихология // Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) – СПб.: Питер, 2001. – С. 479-494
10. Лакан Ж. Стадия зеркала и ее роль в формировании функции Я в том виде, в каком она предстает нам в психоаналитическом опыте // Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) – СПб.: Питер, 2001. – С. 470-479
11. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе. М., 1995.
12. Лапланш Л.-Ж., Понталис Ж.-Б. Словарь по психоанализу. М., 1996.
13. Леви-Строс К. Структурная антропология. М., 1983.
14. Рыклин М. Феликс Гваттари: "танец освобождения" // Архетип, 1995, № 1.
15. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
16. Фуко М. Надзирать и наказывать (история тюрьмы). — М.: Ad Marginem, 1999. — 478с.
17. Фуко М. Пользование наслаждением // Архетип, 1995, № 1, с. 41-44.
18. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. — М.: Прогресс, 1977.- 488 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять структурного психоаналізу
2. Порівняйте погляди З.Фрейда і Ж. Лакана на структуру психіки

Тема 7. Тілесно-орієнтований психоаналіз

Мета: формувати у студентів знання про основні положення тілесно-орієнтованого психоаналізу

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті тілесно-орієнтованого психоаналізу

Основні поняття

Енергія Оргону, м'язева броня, броня характеру, генітальний характер, сенсорна самосвідомість.

План:

1. Теоретико-методологічні основи тілесної терапії
2. Вегетоаналітична терапія характеру
3. Методи тілесно орієнтованої психотерапії
4. Сенсорна самосвідомість (на самостійне опрацювання).

КОНСПЕКТ	Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — Т.1. С.292-363.
----------	--

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати основні поняття	1 година / 2 години
------------------------------	---------------------

Література

Основна література

1. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С.208-238.
2. Калина Н.Ф. Основы психоанализа. Серия "Образовательная библиотека" — М-: "Рефл-бук", К.: "Ваклер". 2001. — 352 с.
3. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
4. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.

Додаткова література

1. Клиническая психология. Словарь / Под ред. Н. Д. Твороговой. — М.: ПЕР СЭ, 2007. — 416 с.
2. Куттер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
3. Лоуэн А. "Физическая динамика структуры характера". М., 1996.
4. Психотерапевтическая энциклопедия. — С.-Пб.: Питер. Б. Д. Карвасарский. 2000.
5. Райх В. Масова психологія фашизму // Архетип. - 1995. - № 1. - С. 91-97.
6. Райх В. Масова психологія фашизму // Вільна думка. - 1992. - № 10. - С. 113-121.
7. Райх В. Психологія мас і фашизм - СПб., 1997. - 380 с.
8. Райх В. Характероаналіз. - М., 1999. - 303 с.
9. Рудестам К. "Групповая психотерапия". СПб., 1998.
10. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
11. Хрестоматия по телесно-ориентированной психотерапии и психотехнике (под редакцией В. Баскакова). М., 1997. 2-ое издание.

Інформаційні ресурси: <http://orgonomic.narod.ru/w/reichbooks.htm>

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять тілесно-орієнтованого психоаналізу
2. Порівняйте різні методи тілесно-орієнтованого психоаналізу
3. Спрогнозуйте перспективи розвитку тілесно-орієнтованого психоаналізу

Тема 8. Пост'юнгіанський психоаналіз

Мета: формувати у студентів знання про основні положення аналітичної психології, сучасні тенденції її розвитку

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті сучасних шкіл пост'юнгіанства.

Основні поняття	<i>Его, колективне несвідоме, індивідуальне несвідоме, архетип, персона, тінь, аніма, анімус, самість, індивідуація, екстраверсія, інтраверсія, раціональні функції: мислення та почуття, ірраціональні функції: відчуття та інтуїція, квадра.</i>
------------------------	--

План:

1. Загальні засади аналітичної психології
2. Основні школи пост'юнгіанства
3. Психологічна типологія в аналітичній психології (на самостійне опрацювання)

КОНСПЕКТ	Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С. 90-118.
Завдання для самостійної роботи	
▪ опрацювати основні поняття	1 година / 2 години

Література

Основна література

1. Браун Дж. Психология Фрейда и постфрейдисты. М.: Рефл-бук. 1997.
2. Каліна, Н. Ф. Психотерапія [Текст] : підручник / Н. Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 284 с. - (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
3. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с.
4. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Додаткова література

1. Гуревич П.С. Глубины подсознания и религия // Юнг К.Г. Бог и бессознательное. М., 1988.
2. Жижкин К.С. Экспресс-диагностика подсознания. – Ростов на Дону, 2006.
3. Зеленский В.В. Аналитическая психология. Словарь. СПб.: Б.С.К., 1996.
4. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
5. Овчинников Б.В. Ваш психологический тип. – СПб., 1994
6. Психология личности в 2-х томах. Хрестоматия. - Самара: Издательский дом "БАХРАХ", 1999. - т. 1.
7. Руткевич А.М. К.Г.Юнг об архетипах коллективного бессознательного // Вопросы философии, 1988, № 1.
8. Руткевич А.М. Мятный век одной теории // Новый мир, 1990, № 1.
9. Юнг К.Г. Аналитическая психология. Прошлое и настоящее. М., 1995.
10. Юнг К.Г. Архетип и символ. М., 1991.
11. Юнг К.Г. Воспоминания, сновидения, размышления. Киев, 1994.
12. Юнг К.Г. Один современный миф. О вещах, наблюдаемых на небе. М., 1993.
13. Юнг К.Г. Проблемы души нашего времени. М., 1993.
14. Юнг К.Г. Психологические типы. М., 1996.
15. Юнг К.Г. Психология бессознательного. М., 1994.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять аналітичної психології
2. Проаналізуйте основні напрями і психотерапевтичні моделі пост'юнгіанства

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Тема 7. Західноєвропейський психоаналіз

Мета: поглиблювати знання про основні положення західноєвропейського психоаналізу

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті західноєвропейського психоаналізу

План:

1. Ж.Лакан: концепція структурного психоаналізу.
2. М.Фуко: структуралізм як специфічний психоаналітичний підхід до людини.
3. Шизоаналіз Ж.Делеза та Ф.Гваттари.
4. Тілесно-орієнтований психоаналіз

Основні поняття	<i>Фантазм, реєстри психіки, реальне, уявне, символічне, стадія дзеркала, «інший», суб'єкт, бажання, симулякр. Структуралізм, дисциплінарне суспільство, тренування, екзамен, нагляд, практика покарань. Шизоаналіз, «машинне» несвідоме, машини з виробництва бажань, шизоаналітична прагматика. Енергія Оргону, м'язева броня, броня характеру, генітальний характер, сенсорна самосвідомість.</i>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Формування броні характеру..
Біографічна довідка	М. Фуко, Ж. Лакан, В. Райх
Ментальна карта	Теорія: М. Фуко, Ж. Лакан, В. Райх
ІНДЗ	Встановіть взаємозв'язок між біографією та основними положеннями теорії М. Фуко, Ж. Лакана, В. Райха

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	2,5 години / 4,5 години
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 1,5 години
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.
2. Калина Н.Ф. Основы психоанализа. Серия "Образовательная библиотека" — М.: "Рефл-бук", К.: "Ваклер". 2001. — 352 с.
3. Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — Т.2. С.409-459.
4. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.

Додаткова література

1. Гваттари Ф. Машинное бессознательное // Архетип, 1995, № 1, с. 58-65.
2. Делез Ж., Гваттари Ф. Капитализм и шизофрения. Анти-Эдип. М., 1990. – 107 с.
3. Калина Н.Ф. Психотерапия: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
4. Лакан Ж. Психология и метапсихология // Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) – СПб.: Питер, 2001. – С. 479-494
5. Лакан Ж. Стадия зеркала и ее роль в формировании функции Я в том виде, в каком она предстает нам в психоаналитическом опыте // Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) – СПб.: Питер, 2001. – С. 470-479
6. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе. М., 1995.
7. Лапланш Л.-Ж., Понталис Ж.-Б. Словарь по психоанализу. М., 1996.
8. Рыклин М. Феликс Гваттари: "танец освобождения" // Архетип, 1995, № 1.
9. Томэ Х., Кехеле Х. Современный психоанализ. Т. 1. "Теория". М., "Прогресс" - "Литера", 1996., Стр. 25-92.
10. Фуко М. Надзирать и наказывать (история тюрьмы). — М.: Ad Marginem, 1999. — 478 с.
11. Фуко М. Пользование наслаждением // Архетип, 1995, № 1, с. 41-44.
12. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук. — М.: Прогресс, 1977.- 488 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять західноєвропейського психоаналізу
2. Порівняйте погляди З.Фрейда і Ж. Лакана на структуру психіки

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Тема 8. Сучасний розвиток аналітичної психології

Мета: поглиблення знань про основні напрямки постюнганства

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті основних напрямків постюнганства.

План:

1. Теоретичні засади аналітичної психології.
2. Класична школа в постюнганстві
3. Школа розвитку в постюнганстві
4. Архетипічна школа у постюнганстві
5. Психологічна типологія у постюнганстві

Основні поняття	<i>Его, колективне несвідоме, індивідуальне несвідоме, архетип, персона, тінь, аніма, аніmus, самість, індивідуація, екстраверсія, інтраверсія, раціональні функції: мислення та почуття, ірраціональні функції: відчуття та інтуїція, квадра.</i>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Процес індивідуації в теорії К.Г. Юнга
Біографічна довідка	К.Г. Юнг
Ментальна карта	теорія К.Г. Юнга, класична школа в постюнганстві, школа розвитку в постюнганстві, архетипічна школа у постюнганстві
ІНДЗ	Встановіть взаємозв'язок між біографією та основними положеннями теорії К.Г.Юнга

Завдання для самостійної роботи

<ul style="list-style-type: none"> ▪ опрацювати питання ▪ опрацювати основні поняття ▪ виконати практичне завдання 	2,5 години / 4,5 години 0,5 години / 1,5 години 1 година / 1 година
Оцінювання	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ усна відповідь на питання ▪ тест 	1 оцінка 1 оцінка

Література

Основна література

1. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.
2. Браун Дж. Психология Фрейда и постфрейдисты. М.: Рефл-бук. 1997.
3. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.

Додаткова література

1. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
2. Лейбин В.М. Психоанализ и философия неопрейдизма. М., 1977.
3. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
4. Холл К., Линдсей Г. Теории личности. М., 1997.
5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб.: Питер, 1997.
6. Цизе П. Психоаналитическая теория влечений // Энциклопедия глубинной психологии. Т. 1. М., 1998. С. 344-364.
7. Шарп Д. Типы личности. Юнговская типологическая модель. Спб., 1996. 216 с.
8. Юнг К. Душа и миф. Шесть архетипов. М.; Киев: ЗАО Совершенство - "Port-Royal", 1997.
9. Юнг К. Психология бессознательного. М.: Канон, 1994. 320 с.
10. Юнг К. Тэвистокские лекции. М., 1998. 295 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Складіть власний термінологічний словник з теми.
2. Порівняйте основні положення основних напрямків пост'юнганства.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

Тема 9: Інтерперсональний психоаналіз

Мета: поглиблювати знання про основні положення інтерперсонального психоаналізу

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті інтерперсонального психоаналізу

План

1. Передумови виникнення інтерсуб'єктивного підходу
2. Основні положення інтерсуб'єктивного підходу
3. Теорія Р. Столороу та Д. Етвуд
4. Поняття про трансфер в інтерперсональному психоаналізі

Основні поняття

Інтерсуб'єктивне поле, Самість, об'єкти Самості, афекти

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Формування інтерсуб'єктивного поля в психотерапії.
Ментальна карта	теорія інтерсуб'єктивного підходу
ІНДЗ	Порівняйте основні теоретичні положення інтерперсонального напрямку глибинної психології та класичного психоаналізу

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	2,5 години / 4,5 години
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 1,5 години
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Романов А. А. Интерсубъективный подход в психоанализе: историко-теоретический экскурс // Журнал практической психологии и психоанализа. — 2011. — № 1.
https://web.archive.org/web/20160304013216/http://psychoanalyse.od.ua/articles/terapevticheskie/intersubjective_psychoanalysis.html
2. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.

Додаткова література

1. Куттер П. Современный психоанализ. СПб.: Б.С.К. 1997.
2. Руткевич А. М. От Фрейда к Хайдеггеру. Критич. очерк экзистенциального психоанализа. - М.: Политиздат, 1985. - 175 с.
3. Руткевич А. М. Психоанализ. Истоки и первые этапы развития (курс лекций). - М.: Форум, 1997. - 352 с.
4. Столороу Р., Брандшафт Б., Атвуд Дж. Клинический психоанализ. Интерсубъективный подход. - М.: Когито-Центр, 1999. - 252 с.
5. Столороу Р., Этвуд Дж. Психоаналитическая феноменология сновидения // Современная теория сновидений. Сборник. - М.: Рефл-Бук, 1999. - С. 307-328.

Контрольні питання і завдання:

1. Складіть власний термінологічний словник основних понять інтерперсонального напрямку глибинної психології
2. Порівняйте основні теоретичні положення інтерперсонального напрямку глибинної психології та класичного психоаналізу

Тема для самостійного опрацювання

Тема 9. Міжособистісна теорія Г.С. Саллівана

Мета: поглиблювати знання про основні положення теорії Г.С. Саллівана

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті теорії Г.С. Саллівана

План

1. Життєвий шлях Г.Саллівана.
2. Поняття про динамізми.
3. Розвиток особистості.
4. Психічні розлади та психотерапія.

Основні поняття	<i>близькість, динамізми, дисоціація, напруження, селективне ігнорування, трансформація енергії, я-система</i>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Види динамізмів у теорії Г.С. Саллівана.
Біографічна довідка	Г.С. Салліван
Ментальна карта	теорія Г.С. Салліван
ІНДЗ	Встановіть взаємозв'язок між біографією та основними положеннями теорії Г.С.Саллівана

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	1 година / 1 година
▪ опрацювати основні поняття	1 година / 1 година
▪ виконати практичне завдання (на вибір)	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ перевірка рівня засвоєння знань на індивідуальній консультації у викладача	1 оцінка
--	----------

Література

Основна література

1. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.
2. Браун Дж. Психология Фрейда и постфрейдисты. М.: Рефл-бук. 1997.
3. Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — Т.2. С.8-64.
4. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С.516-530.
5. Калина Н.Ф. Основы психоанализа. Серия "Образовательная библиотека" — М:- "Рефл-бук", К.: "Ваклер". 2001. — 352 с.

Додаткова література

1. Гуревич П.С. Пастораль и грех // Архетип, 1996, № 3-4.
2. Джеймс У. Воля к вере. М., 1997.
3. Дильтей В. "Понимающая психология". Мысли об описательной и расчленяющей психологии // Хрестоматия по истории психологии. Период открытого кризиса (начало 10-х – середина 30-х гг. XX века). М., 1980.
4. Зинченко В.П. Посох Мандельштама и трубка Мамардашвили. М., 1997.
5. Лейбин В.М. Психоанализ и философия неопрейдизма. М., 1997.
6. Овчаренко В.И. Психоаналитический глоссарий. Мн., 1994.

Модуль 3 СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ У ПСИХОТЕРАПІЇ

Назви змістових модулів і тем	денна форма/ заочна форма				
	Всього годин	кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 3. Сучасні органоцентричні теорії психології					
Тема 10 Когнітивні теорії психології	3/3	2			1/3
• Когнітивні теорії психології	6/7		2		4/7
Тема 11. Гуманістичні теорії психології	3/3	2			1/3
• Гуманістичні теорії психології	7/7		2		5/7
• Поліметричні теорії психології	7/6		2		5/6
Тема 12. Екзистенційна психологія	4/4				4/4
Разом за модулем 3	30/30	4	6		20/30

Кількість оцінюваних занять у 3 модулі: 3 практичних заняття.

Для зарахування 3 модуля студенти мають одержати не менше 4 оцінки (поточні оцінки на 3-х практичних заняттях та 1 оцінка за тему, що виносилася на самостійне опрацювання)

Обов'язкові види робіт:

- опрацювати питання з плану практичного заняття;
- опрацювати основні поняття;
- виконати індивідуальне завдання;
- пройти перевірку рівня засвоєння знань з теми, яка виноситься на самостійне опрацювання на позитивну оцінку (не менше 60 балів) – лише для тих, хто претендує на автоматичне отримання оцінки за модуль; для всіх інших – тема на самостійне опрацювання входить до питань ПМР.

Види робіт на вибір:

- практичні завдання.

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

Тема 10. Когнітивні теорії психології

Мета: формувати у студентів знання про основні положення когнітивного напрямків глибинної психології

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті когнітивного напрямку психології

Основні поняття

Когнітивна психологія, ментальні репрезентації, семантичні мережі, продукційні системи, психолінгвістика, штучний інтелект, когнітивна нейронаука. Когнітивні елементи, когнітивні процеси, когнітивний зміст, когнітивна терапія, дистанціювання, децентрація. Терапія реальністю, цілісна поведінка, почуття реальності. Раціонально-емотивна терапія, когніції, «правила невротика».

План:

1. Розвиток когнітивної психології
2. Концепції і проблеми дослідження когнітивної психології
3. Когнітивна психотерапія
4. Терапія реальністю У. Глассера

КОНСПЕКТ	Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С. 308-320, 320-249
----------	--

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати основні поняття	1 година / 3 години

Література

Основна література

1. Калина Н.Ф. Основы психоанализа. Серия "Образовательная библиотека" — М.: "Рефл-бук", К.: "Ваклер". 2001. — 352 с.
2. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
3. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
4. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с. С. 83-114.
5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Додаткова література

1. Бьюдженталь Дж. Наука быть живым: Диалоги между терапевтом и пациентом в гуманистической психотерапии. - М.: Класс, 1998. – 336с.
2. Куттер П. Современный психоанализ. СПб.: Б.С.К. 1997.
3. Лапланш Ж., Понталис Ж.-Б. Словарь по психоанализу М.: Высшая школа, 1996
4. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики. СПб., 1997.
5. Маслоу А. Мотивация и личность. Пер. с англ. М., 1964.
6. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. М., 1994. – 480 с.
7. Роджерс К. К науке о личности. / История зарубежной психологии 30-е – 60 – е годы XX века. Тексты. М., 1986, с. 200-289.
8. Роджерс К. Клиенто – центрированная терапия. М., 1997. – 320 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять когнітивного напрямку психології
2. Порівняйте основні теоретичні положення гуманістичного і когнітивного напрямків психології

Тема 11. Гуманістичні теорії психології

Мета: формувати у студентів знання про основні положення гуманістичного і когнітивного напрямків глибинної психології

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті гуманістичного напрямку психології

Основні поняття	<i>Прагнення до смислу, ноогенні неврози, екзистенціальна фрустрація, сенс життя, екзистенційний вакуум. Ієрархія потреб, самоактуалізація, мета мотивація, скарги і мета скарги, вершинні переживання, переживання «Плато», трансценденція, дефіцитарна мотивація, буттєва мотивація, дефіцитарне пізнання, буттєве пізнання, дефіцитарні цінності, буттєві цінності, дефіцитарна любов, буттєва любов, еупсихея, синергія, психологічний ріст, де сакралізація, комплекс Іони. Клієнт-центрована психотерапія, область досвіду, Я-реальне, Я-ідеальне, тенденція до самоактуалізації, психологічний ріст, хибний образ «Я», емпатійне розуміння.</i>
------------------------	--

План:

1. Розвиток гуманістичної психології
2. Концепції і проблеми дослідження гуманістичної психології
3. Гуманістична психотерапія
4. Критика гуманістичної психології

КОНСПЕКТ	Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992. С. 349-413.
Завдання для самостійної роботи	
▪ опрацювати основні поняття	1 година / 3 години

Література

Основна література

1. Калина Н.Ф. Основы психоанализа. Серия "Образовательная библиотека" — М-: "Рефл-бук", К.: "Ваклер". 2001. — 352 с.
2. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
3. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
4. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — 384 с. С. 115-141.
5. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Додаткова література

1. Бьюдженталь Дж. Наука быть живым: Диалоги между терапевтом и пациентом в гуманистической психотерапии. - М.: Класс, 1998. – 336с.
2. Кутгер П. Современный психоанализ. СПб.: Б.С.К. 1997.
3. Лапланш Ж., Понталис Ж.-Б. Словарь по психоанализу М.: Высшая школа, 1996
4. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики. СПб., 1997.
5. Маслоу А. Мотивация и личность. Пер. с англ. М., 1964.
6. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. М., 1994. – 480 с.
7. Роджерс К. К науке о личности. / История зарубежной психологии 30-е – 60 – е годы XX века. Тексты. М., 1986, с. 200-289.
8. Роджерс К. Клиенто – центрированная терапия. М., 1997. – 320 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення основних понять гуманістичного напрямку психології
2. Що таке самоактуалізація?

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

Тема 10: Когнітивні теорії психології

Мета: поглиблювати знання про основні положення когнітивного напрямку психології

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті когнітивної психології

План

1. Когнітивний напрямок психології
2. Теорія реальнісної терапії У.Глассера
3. Теорія раціонально-емотивної терапії А.Елліса
4. Когнітивний підхід А.Бека

Основні поняття	<i>Терапія реальністю, цілісна поведінка, почуття реальності Раціонально-емотивна терапія, когніції, «правила невротика». Когнітивні елементи, когнітивні процеси, когнітивний зміст, когнітивна терапія, дистанціювання, децентрація.</i>
------------------------	--

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Терапія реальністю.
Біографічна довідка	У. Глассер
Ментальна карта	теорія У. Глассер, теорія А. Елліс, теорія А. Бек
ІНДЗ	Встановить взаємозв'язок між біографією та основними положеннями теорії У. Глассера

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	2,5 години / 5 годин
▪ опрацювати основні поняття	0,5 години / 1 година
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Бек Дж. Когнитивная терапия: полное руководство: Пер. с англ. - М.: ООО "И.Д. Вильямс", 2006. - 400 с.
2. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. - Львів: Свічадо, 2014. - 420с.
3. Гринбергер Д., Падески К. Управление настроением: методы и упражнения. - СПб.: Питер, 2008. - 224 с.; ил. - (Серия «Сам себе психолог»).
4. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. - 816 с.
5. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост. - М., 1992.
6. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Додаткова література

1. Калина Н.Ф. Основы психотерапии. – М.: Рефл-бук;, 1997. – 272 с. Бурлачук Л.Ф. Основы психотерапии. – К.: Ника-Центр, 2001. – 320с.
2. Калина Н.Ф. Психотерапия: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
3. Таланов В.Л., Малкина-Пых И.Г. Справочник практического психолога. – СПб.: Сова, М.: ЭКСМО, 2003. – 928 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Складіть власний термінологічний словник основних понять когнітивного напрямку психології
2. Дайте визначення поняттям: фактори схильності, провокуючі фактори, модифікуючі фактори.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

Тема 11: Гуманістичні теорії психології

Мета: поглиблювати знання про основні положення гуманістичного напрямку психології

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті гуманістичної психології

План

1. Трансактний аналіз Е.Берна
2. Логотерапія В.Франкла
3. Теорія особистості А.Маслоу
4. Гештальттерапія
5. Теорія особистості К.Роджерса

Основні поняття

Трансактний аналіз, транзакції, життєвий сценарій, Его-стани, Батько, Дитина, Дорослий, психологічна гра, психологічна позиція.
Прагнення до смислу, ноогенні неврози, екзистенціальна фрустрація, сенс життя, екзистенційний вакуум.
Ієрархія потреб, самоактуалізація, метамотивація, скарги і метаскарги, вершинні переживання, переживання «Плато», трансценденція, дефіцитарна мотивація, буттєва мотивація, дефіцитарне пізнання, буттєве пізнання, дефіцитарні цінності, буттєві цінності, дефіцитарна любов, буттєва любов, еупсихея, синергія, психологічний ріст, десакралізація, комплекс Іони.
Гештальттерапія, усвідомлення, контакт, гештальт, гомеостатична модель особистості, мудрість організму, інтроєкція, проєкція, злиття (конфлюєнція), ретрофлексія, дефлексія, ізоляція (еготизм)
Клієнт-центрована психотерапія, область досвіду, Я-реальне, Я-ідеальне, тенденція до самоактуалізації, психологічний ріст, хибний образ «Я», емпатійне розуміння.

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Життєві сценарії в транзакційному аналізі
Біографічна довідка	Е. Берна, А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл
Ментальна карта	теорія Е. Берна, А. Маслоу, К. Роджерс В. Франкл
ІНДЗ	Встановить взаємозв'язок між біографією та основними положеннями теорії Е. Берна, А. Маслоу, К. Роджерса, В. Франкла.

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	2,5 години / 5 годин
▪ опрацювати основні поняття	1,5 години / 1 година
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
2. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
3. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.
4. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб, 1999.

Додаткова література

1. Берна Э. Транзакционный анализ и психотерапия. СПб., 1992. – 224 с.
2. Перлз Ф. Внутри и вне помойного ведра: Радость. Печаль. Хаос. Мудрость. – М.: Изд-во «Институт Психотерапии», 2005. – 224с.
3. Перлз Ф. Гештальт-подход. Свидетель терапии. – М.: Институт Психотерапии, 2003. – 224с.
4. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики. СПб., 1997.
5. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. М., 1994. – 480 с.
6. Франкл В. Доктор и душа. Пер. с англ. СПб.: Ювента, 1997.
7. Франкл В. Человек в поисках смысла. М.: Прогресс, 1990. – 368 с.

Контрольні питання і завдання:

1. Складіть власний термінологічний словник основних понять гуманістичного напрямку психології

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Тема 11: Поліметричні теорії психології

Мета: поглиблювати знання про основні положення поліметричних теорій психології

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті поліметричних теорій

План:

1. Основи трансперсональної теорії
2. Концепція С. Грофа. Поняття про змінені стани свідомості у психології.
3. Онтопсихологія
4. Теорії психосинтезу
5. Символдрама Х.Лейнера

Осно вні поня ття	<i>Змінені стани свідомості, автоматизми, медитативні практики, психосоматичні методи, дихальні методи досягнення ЗСС, психоактивні препарати, трансперсональні переживання, холотропне дихання, базові перинатальні матриці, рівні спектра свідомості. Онтопсихологія, Онто Ін-се, семантичне поле, монітор відхилення. Психосинтез, схема побудови внутрішнього світу людини, несвідоме, поле свідомості, свідоме «Я», вище «Я», колективне несвідоме. Символдрама, аутогенний тренінг, основні мотиви символдрами, око Гора.</i>
--------------------------------------	---

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Психосинтез
Біографічна довідка	С.Гроф, Т. Лірі
Ментальна карта	Онтопсихологія, психосинтез, транс персональна психологія
Групова робота	Дискусія на тему: «Трансперсональна психологія: наука чи не-наука?»
Підберіть відео	Холотропне дихання. Динамічні медитації ОШО.

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	2,5 години / 4 години
▪ опрацювати основні поняття	1,5 години /1 година
▪ виконати практичне завдання	1 година / 1 година

Оцінювання

▪ усна відповідь на питання	1 оцінка
▪ тест	1 оцінка

Література

Основна література

1. Фрейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост.- М., 1992.
2. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. – 816 с.
3. Сафронов А.Г. Психология религии./ А.Г.Сафронов – Киев, Ника-Центр, 2002. Глава2. Глава3
4. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2003. — С. 120-121.

Додаткова література

1. Гроф С. За пределами мозга: Рождение, смерть и трансценденция в психотерапии. М., 1992.
2. Кутгер П. Современный психоанализ. СПб., Б.С.К., 1997. Стр.44-56.
3. Обухов Я.Л. Образ-рисунок-символ, Журнал практического психолога, 1996, №4, с. 44-54
4. Обухов Я.Л. Символдрама и современный психоанализ. Сборник статей. - Харьков: Регион-информ, 1999.Лэинг Р. Расколотое “Я”. М. – СПб., 1995. – 352 с.
5. Менегетти А. Психология жизни. 10 лекций по онтопсихологии. СПб., 1992.
6. Онтопсихология: Учебное пособие. / С.-Петербур. гос. ун-т; Под ред. А. А. Крылова, Е. Ф. Рыбалко. 2003.
7. Психосинтез. Теория и практика. — К: PSYLIB, 2002.
8. Хьелл, Л., Зиглер, Д. Теории личности (Основные положения, исследования и применение) / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб: Питер, 2006. –С.199-209.

Контрольні питання і завдання:

1. Дайте визначення зміненим станам свідомості

Тема для самостійного опрацювання

Тема 12: Екзистенційна психологія

Мета: поглиблювати знання про основні положення екзистенційної психології

Професійна спрямованість: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті екзистенційної психології

План

1. Коротка біографія Р. Мея.
2. Психічні розлади в сучасному світі.
3. Страх і тривога в теорії Р. Мея.
4. Погляди Р. Мея на любов як основний імпульс людського існування.

Основні поняття	<i>Екзистенціалізм, воля, інтенційність, тривога, нормальна тривога, невротична тривога, свобода, доля.</i>
------------------------	---

Практичні завдання (вибір за бажанням)	
Реферат	Екзистенційна психологія
Біографічна довідка	Р. Мей
Ментальна карта	Теорія Р. Мея
Творча робота	провести аналіз феномену любові як найглибшого імпульсу людського існування

Завдання для самостійної роботи

▪ опрацювати питання	2 години / 2 години
▪ опрацювати основні поняття	2 години / 2 години

Оцінювання

▪ пройти перевірку рівня засвоєння знань з теми, яка виносилася на самостійне опрацювання, на індивідуальній консультації у викладача	1 оцінка
---	----------

Література

Основна література

1. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. М.: Независимая фирма «Класс», 1994.
2. Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. (Серия «Университетская библиотека Александра Погорельского») — Т.2. С.409-459.
3. Фейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост. М., 1992. С. 235-339.

Додаткова література

4. Мэй Р. Любовь и воля. - М.; Киев, 1997.
5. Руткевич А.М. От Фрейда к Хайдеггеру. Критический очерк экзистенциального анализа. — М., 1985. — С. 108—121.
6. Мелетинский Е. М. Поэтика мифа. 2-е изд. М., 1995.

ЗАВДАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ 1

I. Тестові завдання. Розв’язання тестових завдань передбачає пошук правильної відповіді серед хибних. 4 завдання, за правильне виконання завдання – 5 балів. Максимальна кількість балів – 20.

II. Теоретичні завдання (оцінюються від 0 до 30 балів).

Розв’язок теоретичного завдання – це правильна відповідь на поставлене питання, яка має бути викладеною стисло, структуровано і містити думку автора (як висновки, узагальнення, класифікації тощо).

Максимальна кількість балів – 30.

1. Сучасні підходи до класифікації психологічних теорій
2. Класифікація сучасних систем психології (Н. Сміт)
3. Органоцентричні теорії
4. Теорія об’єктних відносин М. Кляйн
5. Дитячий психоаналіз А. Фройд
6. Британські психоаналітичні підходи: теорія М. Балінта.
7. Британські психоаналітичні підходи: теорія Д. Віннікота.
8. Британські психоаналітичні підходи: теорія В. Біона.
9. Британські психоаналітичні підходи: теорія Р. Фейрбейрна.
10. Британські психоаналітичні підходи: теорія М. Малер
11. Психологія Самості Х. Когута
12. Основні положення теорії прив’язаності
13. Класифікація типів прив’язаності дитини.
14. Порушення прив’язаності. Психосоматична симптоматика.
15. Процедури і методи діагностики прив’язаності.
16. Психотерапія, заснована на прив’язаності
17. Преконцепційні, пренатальні, постпартальні порушення прив’язаності
18. Порушення прив’язаності в різні вікові періоди
19. Основні поняття класичного психоаналізу
20. Особливості психоаналітичної взаємодії
21. Теоретичні основи структурного психоаналізу
22. Ж.Лакан: концепція структурного психоаналізу.
23. М.Фуко: структуралізм як специфічний психоаналітичний підхід до людини.
24. Шизоаналіз Ж.Делеза та Ф.Гваттарі.
25. Регістри психіки.
26. Тілесно-орієнтований психоаналіз
27. Теоретичні основи тілесної терапії
28. Вегетоаналітична терапія характеру
29. Методи тілесно орієнтованої психотерапії
30. Основні напрями і психотерапевтичні моделі пост'юнганства
31. Теоретичні засади аналітичної психології.
32. Класична школа в постюнганстві
33. Школа розвитку в постюнганстві
34. Архетипічна школа у постюнганстві
35. Психологічна типологія у постюнганстві
36. Інтерперсональна теорія Р. Столорю та Д. Етвуд
37. Поняття про трансфер в інтерперсональному психоаналізі
38. Інтерперсональна теорія Г.Саллівена. Поняття про динамізми.
39. Г.Саллівен: розвиток особистості.

40. Г.Саллівен: психічні розлади та психотерапія.
41. Концепції і проблеми дослідження когнітивної психології
42. Когнітивна психотерапія
43. Теорія реальнісної терапії У.Глассера
44. Теорія раціонально-емотивної терапії А.Елліса
45. Когнітивний підхід А.Бека
46. Концепції і проблеми дослідження гуманістичної психології
47. Гуманістична психотерапія
48. Трансактний аналіз Е.Берна
49. Логотерапія В.Франкла
50. Теорія А.Маслоу
51. Гештальттерапія
52. Теорія К.Роджерса
53. Основи трансперсональної теорії
54. Ідеї східних релігій у трансперсональній психології
55. Поняття про змінені стани свідомості
56. Онтопсихологія
57. Теорії психосинтезу
58. Символдрама Х.Лейнера
59. Екзистенційна психологія Р. Мея
60. Погляди Р. Мея на любов як основний імпульс людського існування.

III. Практичне завдання (оцінюються від 0 до 50 балів).

Максимальна кількість балів – 50. Практичне завдання передбачає аналіз взаємозв'язку між біографією та основними положеннями теорії одного із науковців

1. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії З. Фрейда.
2. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії А. Фрейд.
3. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії М. Кляйн.
4. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії Д. Віннікота.
5. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії В. Біона.
6. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії Х. Когута.
7. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії М. Фуко.
8. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії Ж. Лакана.
9. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії В. Райха.
10. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії К.Г. Юнга.
11. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії Г.С. Саллівена.
12. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії В.Франкла.
13. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії К.Роджерса.
14. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії С. Грофа.
15. Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії У. Глассера

ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ

- Володіти теоретичним матеріалом з тем курсу.
- Виконати всі обов'язкові завдання, передбачені робочою програмою та методичними рекомендаціями.
- Пройти перевірку рівня засвоєння знань з теми, яка виносилася на самостійне опрацювання, на індивідуальній консультації у викладача.

Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет включає **три види** завдань.

Структура екзаменаційного білету

- I. Тестове завдання (максимальна кількість балів - 20).
- II. Теоретичне завдання (максимальна кількість балів - 30).
- III. Практичне завдання (максимальна кількість балів - 50).

Тестові завдання

Розв'язання тестових завдань передбачає пошук правильної відповіді серед хибних.

Приклад тестового завдання (оберіть правильну відповідь):

Початкова стадія розвитку дитини за М. Кляйн:

- а) депресивна
- б) параноїдно-шизоїдна
- в) агресивна
- г) сплутана

Теоретичні завдання

Розв'язок теоретичного завдання – це правильна відповідь на поставлене питання, яка має бути викладеною стисло, структуровано і містити думку автора (як висновки, узагальнення, класифікації тощо).

1. Сучасні підходи до класифікації психологічних теорій
2. Класифікація сучасних систем психології (Н. Сміт)
3. Органоцентричні теорії
4. Теорія об'єктних відносин М. Кляйн
5. Дитячий психоаналіз А. Фройд
6. Британські психоаналітичні підходи: теорія М. Балінта.
7. Британські психоаналітичні підходи: теорія Д. Віннікотта.
8. Британські психоаналітичні підходи: теорія В. Біона.
9. Британські психоаналітичні підходи: теорія Р. Фейрбейрна.
10. Британські психоаналітичні підходи: теорія М. Малер
11. Психологія Самості Х. Когута
12. Основні положення теорії прив'язаності
13. Класифікація типів прив'язаності дитини.
14. Порушення прив'язаності. Психосоматична симптоматика.
15. Процедури і методи діагностики прив'язаності.
16. Психотерапія, заснована на прив'язаності
17. Преконцепційні, пренатальні, постпартальні порушення прив'язаності
18. Порушення прив'язаності в різні вікові періоди
19. Основні поняття класичного психоаналізу
20. Особливості психоаналітичної взаємодії
21. Теоретичні основи структурного психоаналізу
22. Ж.Лакан: концепція структурного психоаналізу.
23. М.Фуко: структуралізм як специфічний психоаналітичний підхід до людини.
24. Шизоаналіз Ж.Делеза та Ф.Гваттарі.
25. Регістри психіки.

26. Тілесно-орієнтований психоаналіз
27. Теоретичні основи тілесної терапії
28. Вегетоаналітична терапія характеру
29. Методи тілесно орієнтованої психотерапії
30. Основні напрями і психотерапевтичні моделі пост'юнганства
31. Теоретичні засади аналітичної психології.
32. Класична школа в постюнганстві
33. Школа розвитку в постюнганстві
34. Архетипічна школа у постюнганстві
35. Психологічна типологія у постюнганстві
36. Інтерперсональна теорія Р. Столороу та Д. Етвуд
37. Поняття про трансфер в інтерперсональному психоаналізі
38. Інтерперсональна теорія Г.Саллівена. Поняття про динамізми.
39. Г.Саллівен: розвиток особистості.
40. Г.Саллівен: психічні розлади та психотерапія.
41. Концепції і проблеми дослідження когнітивної психології
42. Когнітивна психотерапія
43. Теорія реальнісної терапії У.Глассера
44. Теорія раціонально-емотивної терапії А.Елліса
45. Когнітивний підхід А.Бека
46. Концепції і проблеми дослідження гуманістичної психології
47. Гуманістична психотерапія
48. Трансактний аналіз Е.Берна
49. Логотерапія В.Франкла
50. Теорія А.Маслоу
51. Гештальттерапія
52. Теорія К.Роджерса
53. Основи трансперсональної теорії
54. Ідеї східних релігій у трансперсональній психології
55. Поняття про змінені стани свідомості
56. Онтопсихологія
57. Теорії психосинтезу
58. Символдрама Х.Лейнера
59. Екзистенційна психологія Р. Мея
60. Погляди Р. Мея на любов як основний імпульс людського існування.

Практичні завдання

Екзаменаційний білет містить практичні завдання, подібні до яких студенти вирішували під час аудиторних занять.

Приклад практичного завдання

Проаналізуйте взаємозв'язок між біографією та положеннями теорії М. Кляйн.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ З КУРСУ
«СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ»**

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
<i>Початковий рівень знань «2» (рецептивно-продуктивний)</i>	0-25 балів без права перескладання (для екзаменів та заліків)	Студент за допомогою викладача розпізнає визначення основних термінів на побутовому рівні, однослівно („так” чи „ні”) відповідає на конкретні запитання.	Студент намагається відповідати, однак потребує постійної консультації та контролю з боку викладача. За допомогою викладача намагається використати набуті знання для проведення елементарних спрб аналізу теорій.
	26-49 балів	Студент за допомогою викладача однослівно відповідає на запитання, відтворює незначну частку питання в тому вигляді і в тій послідовності, у якій воно було розглянуте на лекції або консультації.	Студент вміє при постійному контролі і допомозі викладача викласти сутність певної теорії.
	50-60 балів	Студент з помилками характеризує окремі психологічні поняття та явища. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Студент вміє при постійному контролі і допомозі викладача викласти сутність певної теорії.
<i>Середній рівень знань «3» (репродуктивний)</i>	61-65 балів	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на продуктивному рівні: за допомогою викладача відтворює словами, близькими до тексту лекції, визначення психологічних термінів, принципів; частково відтворює текст підручника; у процесі відповіді допускає окремі відозміни навчальної інформації; ілюструє відповіді прикладами, що були наведені на консультації.	Студент вміє викласти сутність певної теорії; з допомогою викладача проілюструвати прикладами.
	66-70 балів	Студент за допомогою викладача дає правильне визначення окремих понять з сучасних теорій психології; словесно описує психологічні явища, вказує на деякі їх властивості; відтворює всю тему або її основну частину, ілюструючи відповідь власними прикладами.	Студент вміє правильно відповісти на запитання; за допомогою викладача намагається проаналізувати можливості застосування теорії на практиці.

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
	71-74 балів	Студент за допомогою викладача свідомо відтворює тему лекції, ілюструючи її власними прикладами; розкриває суть психологічних процесів та явищ, допускаючи у відповідях незначні неточності; намагається застосувати окремі прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновок).	Студент вміє правильно відповісти на запитання; за допомогою викладача намагається проаналізувати можливості застосування теорії на практиці.
<i>Достатній рівень знань «4» (конструктивно варіативний)</i>	75-80 балів	Студент без помилок відтворює зміст питання, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть психологічних понять.	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних (типових) ситуацій. Вміє користуватися знаннями з інших психологічних дисциплін для розв'язання навчальних задач.
	81-85 балів	Студент володіє навчальною інформацією, вміє зіставляти, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; аргументовано відповідає на поставлені запитання і намагається відстояти свою точку зору.	Студент вміє самостійно провести якісний аналіз теорії, узагальнити її цінність для науки, порівняти з іншими теоріями.
	86-90 балів	Студент вільно володіє вивченим обсягом навчального матеріалу, наводить аргументи на підтвердження своїх думок, використовуючи матеріали власних спостережень та проведених психодіагностичних досліджень; може за допомогою викладача відповідати на питання, що потребують знання кількох тем.	Студент вміє самостійно аналізувати переваги і недоліки кожної з теорій; за підказки викладача може виконати завдання, що потребують знання декількох тем; використовувати різні джерела інформації, користуватися даними спостережень.
<i>Високий рівень знань «5» (творчий)</i>	91-93 балів	Студент вільно володіє темою, має ґрунтовні психологічні знання; вільно відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища; судження логічні й достатньо обґрунтовані; узагальнює і систематизує матеріал у межах навчальної теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності.	Студент виявляє початкові творчі здібності: вміє працювати зі спеціальною літературою (наукові журнали тощо); знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, які поставив викладач, свою відповідь ілюструє схемами, прикладами з життя; проводить самоперевірку виконаної роботи; може з неповним обґрунтуванням пояснити виконання завдань підвищеного (комбінованого) рівня.
	94-97 балів	Студент вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої	Використовує набуті знання в нестандартних ситуаціях,

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
		Теоретичні знання	Вміння
		пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні психологічні теорії, висловлюючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.	переконливо аргументує особисту життєву позицію, узгоджуючи її з загальнолюдськими цінностями.
	98-100 балів	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибоко розуміє суть сучасних теорій психології; подає ідеї згідно з вивченим матеріалом, робить творчо обґрунтовані висновки; вміє аналізувати і систематизувати матеріали власних досліджень; визначає порядок особистої навчальної діяльності, самостійно оцінює її результати. Активно займається науково-дослідною роботою.	Студент самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, вести дискусію з конкретного питання.

Семестровий контроль проводиться у формі **екзамену**. Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну виставляється як *середнє арифметичне балів* за модульний контроль та балів, які студент отримав за написання екзаменаційної роботи (відповідно до *Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка від 25.04.2014 р.*).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АМКР ТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінка	Вимоги до знань, умінь та навичок студентів. Досягнення програмних результатів навчання
Тестові завдання (max – 20 балів)	
5 балів	Правильна відповідь на кожне тестове завдання
0 балів	Неправильна відповідь на тестове завдання
Теоретичне завдання (max – 30 балів)	
0-5 балів	Структурованість відповіді, наявність внутрішньої логіки у викладі матеріалу
0-10 балів	Повні та вичерпні визначення основних понять
0-5 балів	Опора на першоджерела, цитування основних ідей
0-10 балів	Повнота відповіді, аналіз усіх аспектів проблеми
Практичне завдання (max – 50 балів)	
0-10 балів	Повнота виконання завдання, дотримання усіх вимог
0-10 балів	Правильність та вичерпність формулювань
0-10 балів	Повні та чіткі визначення усіх понять
0-10 балів	Наявність власних висновків
0-10 балів	Обґрунтовані пояснення усіх міркувань

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ”

Список основної літератури

1. Бек Дж. Когнитивная терапия: полное руководство: Пер. с англ. - М.: ООО "И.Д. Вильямс", 2006. - 400 с.
2. Боулби Д. Привязанность. Перевод с английского Н.Г. Григорьевой и Г.В. Бурменской. М.: «Гардарики», – 2003.
3. Бриш К. Х. Терапия нарушений привязанности: От теории к практике. Пер. с нем. С. И. Дубинской: Когито-Центр; Москва; – 2012.
4. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. - Львів: Свічадо, 2014. – 420с.
5. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. – К.: Академвидав, 2010. – 288 с.
6. Ключевые понятия психоанализа (под. ред. В. Мертенса). – СПб.: Б&К, 2001. – 383 с.
7. Кляйн М. Детский психоанализ /Пер. Ольги Бессоновой. – Институт Общегуманитарных Исследований, 2010. – 160 с.
8. Лейбин В. Постклассический психоанализ. Энциклопедия. Том 2. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006.
9. Смит Н. Современные системы психологии./Пер. с англ. под общ. ред. А. А. Алексеева — СПб.:ПРАЙМ-ЕВРОзнак, 2003. — 384 с.
10. Столору Р., Брандшафт Б., Атвуд Дж. Клинический психоанализ. Интерсубъективный подход. - М.: Когито-Центр, 1999. - 252 с.
11. Фейдимен Дж., Фрейгер Р. Личность и личностный рост. М., 1992.
12. Холл К, Линдсей. Г. Теории личности. М.: Психотерапия, 2008, – 656 с.
13. Хьелл Л, Зиглер Д. Теории личности. СПб.: Питер, 2014, – 608 с.

Список додаткової літератури

1. Барчина Е.Т. Ребенок-клиент в игровой терапии: самовыражение, взаимоотношения, развитие, адаптация : Журнал практической психологии и психоанализа. 2010, №2 <http://psyjournal.ru/articles/rebenok-klient-v-igrovoy-terapii-samovyrazhenie-vzaimootnosheniya-razvitiye-adaptaciya>
2. Берн Э. Трансакционный анализ и психотерапия. СПб., 1992. – 224 с.
3. Браун Дж. Психология Фрейда и постфрейдисты. М.: Рефл-бук, 1997.
4. Васильева Н.Л. Удовлетворение в фантазии или ориентация на реальность? К вопросу о динамике переноса в детской психотерапии. Журнал практической психологии и психоанализа. 2015, №2
5. Винникотт Д. Разговор с родителями. М., 1994.
6. Гваттари Ф. Машинное бессознательное // Архетип, 1995, № 1, с. 58-65.
7. Голдсмит Г.Н. Подходы к лечению нарциссических расстройств: Кохут и Кернберг Журнал практической психологии и психоанализа. 2015, №1 <http://psyjournal.ru/articles/podhody-k-lecheniyu-narcissicheskikh-rasstroystv-kohut-i-kernberg>
8. Гроф С. За пределами мозга: Рождение, смерть и трансценденция в психотерапии. М., 1992.
9. Делёз Ж. Фуко. М., 1998. – 178 с.
10. Делез Ж., Гваттари Ф. Капитализм и шизофрения. Анти-Эдип. М., 1990. – 107 с.
11. Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) – СПб.: Питер, 2001.
12. Захаркин Д.Д. — Классификация современных теорий личности // Психолог. – 2015. – № 5. – С. 31 - 55. DOI: 10.7256/2409-8701.2015.5.16246 URL: https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=16246
13. Калина Н.Ф. Основы психоанализа. Серия "Образовательная библиотека" — М-: "Рефл-бук", К.: "Ваклер". 2001. — 352 с.
14. Клиническая психология. Словарь / Под ред. Н. Д. Твороговой. — М.: ПЕР СЭ, 2007. — 416 с.
15. Кляйн М. и др. Развитие в психоанализе // М.: Академический проект. 2001. Т.4.
16. Козлов В.В. Интегративная психология. М.: Психотерапия, 2007, – 528 с.

17. Контрперенос в психоаналитической психотерапии детей и подростков (Ред.) Дж. Циантис, А.-М. Сандлер, Д. Анастасопулос, Б. Мартиндейл. М.: Когито-Центр, 2005.
18. Кохут Х. Анализ самости: Систематический подход к лечению нарциссических нарушений личности. — М.: "Когито-Центр", 2003.
19. Кохут Х. Восстановление самости. — М.: "Когито-Центр", 2002.
20. Кохут Х. Интроспекция, эмпатия и психоанализ: исследование взаимоотношений между способом наблюдения и теорией // «Антология современного психоанализа». — Т. I — М., Институт психологии РАН, 2000.
21. Куликов Л.В. Психология личности в трудах отечественных психологов. СПб.: Питер, 2009, — 464 с.
22. Куттер П. Современный психоанализ. — СПб.: Б.С.К., 1997. - 348 с.
23. Лейбин В. Словарь-справочник по психоанализу. Издательства: АСТ, АСТ Москва, 2010 г.
24. Лоуэн А. «Физическая динамика структуры характера». М., 1996.
25. Малер М., Пайн Ф, Бергман А.. Сепарация-индивидуация в перспективе // «Психологическое рождение человеческого младенца: Симбиоз и индивидуация» Когито-Центр, 2011
<http://psyjournal.ru/articles/separaciya-individuaciya-v-perspektive>
26. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики. СПб., 1997.
27. Методы эффективной психокоррекции: Хрестоматия. Мн.: Харвест, 1999. — 816 с.
28. Мэй Р. Любовь и воля. - М.; Киев, 1997.
29. Обухов Я.Л. Образ-рисунок-символ, Журнал практического психолога, 1996, №4, с. 44-54
30. Онтопсихология: Учебное пособие. / С.-Петербург. гос. ун-т; Под ред. А. А. Крылова, Е. Ф. Рыбалко. 2003.
31. Перлз Ф. Внутри и вне помойного ведра: Радость. Печаль. Хаос. Мудрость. — М.: Изд-во «Институт Психотерапии», 2005. — 224с.
32. Перлз Ф. Гештальт-подход. Свидетель терапии. — М.: Институт Психотерапии, 2003. — 224с.
33. Психоаналитические термины и понятия. Словарь / ред. Б.Э.Мур, Б.Д.Файн. - М.: Класс, 2000. - 304 с.
34. Психология личности в 2-х томах. Хрестоматия. - Самара: Издательский дом "БАХРАХ", 1999.
35. Психосинтез. Теория и практика. — К: PSYLIB, 2002.
36. Психотерапевтическая энциклопедия. — С.-Пб.: Питер. Б. Д. Карвасарский. 2000.
37. Райх В. Характероанализ. - М., 1999. - 303 с.
38. Ренн П. Связь между детской травмой и последующим преступным поведением: применение теории привязанности в исправительном сеттинге / Журнал практической психологии и психоанализа. 2006, №4 <http://psyjournal.ru/articles/svyaz-mezhdu-detskoy-travmoy-i-posleduyushchim-prestupnym-povedeniem-primenenie-teorii>
39. Роджерс К. Клиенто – центрированная терапия. М., 1997. — 320 с.
40. Романов А. А. Интерсубъективный подход в психоанализе: историко-теоретический экскурс // Журнал практической психологии и психоанализа. — 2011. — № 1.
41. Руткевич А. М. Психоанализ. Истоки и первые этапы развития (курс лекций). - М.: Форум, 1997. - 352 с.
42. Рыклин М. Феликс Гваттари: "танец освобождения" // Архетип, 1995, № 1.
43. Сафронов А.Г. Психология религии./ А.Г.Сафронов – Киев, Ника-Центр, 2002.
44. Столороу Р., Этвуд Дж. Психоаналитическая феноменология сновидения // Современная теория сновидений. Сборник. - М.: Рефл-Бук, 1999. - С. 307-328.
45. Таланов В.Л., Малкина-Пых И.Г. Справочник практического психолога. — СПб.: Сова, М.: ЭКСМО, 2003. — 928 с.
46. Томэ Х., Кэхеле Х. Современный психоанализ. — М., 1996. - Т. 1 - 576 с., Т. 2 - 667 с.
47. Франкл В. Человек в поисках смысла. М.: Прогресс, 1990. — 368 с.
48. Фрейд З. О психотерапии. О психоанализе. // Зарубежный психоанализ (хрестоматия, ред. В.М. Лейбин) — СПб.: Питер, 2001. — С. 12-42
49. Фрейд А. Введение в технику детского психоанализа // Фрейд А. Теория и практика детского психоанализа. Т. I. М., 1999.

50. Фрейд А. К проблеме агрессии // Фрейд А. Теория и практика детского психоанализа. Т. II. М., 1999.
51. Фрейд А. Психология «Я» и защитные механизмы. М., 1993.
52. Фрейд З. О клиническом психоанализе. Избранные сочинения. / Научн. Ред. Ю.М.Пратусевич. – М.: Медицина, 1991. – 288 с.
53. Фрейджер Р, Фейдимен Д. Личность. СПб.: Прайм-Еврознак, 2006, 704 с.
54. Фуко М. Надзирать и наказывать (история тюрьмы). — М.: Ad Marginem, 1999. — 478 с.
55. Фуко М. Пользование наслаждением // Архетип, 1995, № 1, с. 41-44.
56. Хан М. Масуд Р. Творчество Д.Винникотта Журнал практической психологии и психоанализа. 2002, №1 <http://psyjournal.ru/articles/tvorchestvo-dvinnikotta>
57. Хартманн Х. Эго-психология и проблема адаптации. М., 2002.
58. Хиншелвуд Р.Д. Британская кляйнианская техника. Журнал практической психологии и психоанализа. 2006, №4. М.: Институт практической психологии и психоанализа. 2006. <http://psyjournal.ru/articles/britanskaya-klyaynianskaya-tehnika>
59. Хрестоматия по телесно-ориентированной психотерапии и психотехнике (под редакцией В. Баскакова). М., 1997. 2-ое издание.
60. Цизе П. Психоаналитическая теория влечений // Энциклопедия глубинной психологии. Т. 1. М., 1998. С. 344-364.
61. Шарп Д. Типы личности. Юнговская типологическая модель. Спб., 1996. 216 с.
62. Юнг К. Душа и миф. Шесть архетипов. М.; Киев: ЗАО Совершенство - "Port-Royal", 1997.
63. Юнг К.Г. Аналитическая психология. Прошлое и настоящее. М., 1995.
64. Юнг К.Г. Психологические типы. М., 1996.
65. Ягнюк К.В. Вклад Генри Дикса в развитие супружеской терапии объектных отношений Ежегодник по психотерапии и психоанализу (Отв. ред. – К.В. Ягнюк) 2014, М.: Когито-Центр, 2015. Стр. 87-113. <http://psyjournal.ru/articles/vklad-genri-diksa-v-razvitie-supruzheskoy-terapii-obektnyh-otnosheniy>

Інформаційні ресурси

1. www.koob.ru/
2. <http://maap.ru>

Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій (презентації); робоча програма, методичні рекомендації до курсу; ілюстративні (відео) матеріали.